„... nu trebuie să ne îndoim că şi cuvintele, la fel cu imaginaţia, pot fi cauză de multe şi mari erori, dacă nu ne păzim bine de ele“
Spinoza

HELIS

REVISTĂ DE CULTURĂ - ISSN 1584-5672 • ANUL VIII, nr. 2 (82), februarie 2010 • Apare lunar la SLOBOZIA • 1,0 LEI

Editor:

• Asociaţia Culturală HELIS

• Consiliul Judeţean Ialomiţa

Un suflet aparte…

Ies ca un ghiocel în primăvară,
Cu capul de petale te privesc,
Mă încălzeşte privirea ta de soare,
Cu adierea vântului mă răcoresc.

Eşti steaua mea călăuzitoare,
În viaţa mă îndrumi cum să pornesc,
Cu sfaturi bune şi ocrotitoare,
Stai lângă mine şi mă îngrijeşti.

Te răsplătesc cu zâmbete senine,
Să-mi fii un înger păzitor, eu îmi doresc,
Şi toată viaţa îţi voi fi alături,
Mămica mea, cât te iubesc!

Ileana-Ancuţa Grigorescu

În curs de apariţie...

96. Popas în final

Ară-un plug aducerile-aminte
Duc, plăvanii, veacul în spinare,
N-am găsit şi n-oi găsi cuvântul
Să-mi descânt a zilelor cărare.

Dorm tăcute linişti în privire
In urechi acelaşi vechi ecou
Bate-n porţi de altă amintire
Să-l trezească iar pe cellalt eu.

L-o găsi acasă? Cine ştie...?!
Basmul stă, pe lângă noi, să crească...
A intrat, pe veci, în poezie
Şi pământul n-o să-l mai primească.

Ştefan Tănase

SULTANA MARSIL
FILANTROPĂ DIN SECOLUL AL XIX-LEA

Fiică a paharnicului Constantin Al.Colceag şi a Mariei Câmpineanu, această boieroaică, pe care o socotim ialomiţeancă, descindea din două mari familii boiereşti muntene[1].Sultana Colceag a fost căsătorită cu medicul francez Alphonse-Constant De Marcilly (Marsil), devenind doamna De Marcilly, mai cunoscută fiind drept cucoana Sultana Marsil. Una dintre fiicele ei, Maria, a fost căsătorită cu generalul doctor Carol Davila (întemeietorul medicinei moderne româneşti), sfârşind tânără, la doar 24 de ani, în urma complicaţiilor la o naştere.

Sultana Marsil a avut în proprietate două mari moşii, anume Dâlga, în judeţul Ialomiţa, cu 10 sohaturi, precum şi Albeşti, în judeţul Argeş, cu sohaturi şi „înţărcători”, amândouă moşiile fiind date multă vreme în arendă[2].A locuit mai mult în casele moştenite în Bucureşti, pe strada Colţei, iar vara la moşie, la Dâlga.

S-a remarcat în societatea vremii sale şi în memoria posterităţii prin marile sale acte de binefacere. În anul 1864, cu ocazia aplicării legii agrare a lui Cuza, Sultana Marsil a renunţat la toate drepturile băneşti care i se cuveneau pentru împroprietăririle sătenilor de pe cele două foste moşii ale sale[3]. A fost şi o mare binefăcătoare a Azilului Elena Doamna din Bucureşti, căruia i-a lăsat, prin testament, o rentă anuală de 500 de galbeni, pentru întreţinere[4]. A sprijinit refacerea caselor fostei Mănăstiri Colţea şi a ridicat, în anul 1865, casele parohiale al bisericii Enei, pentru pomenirea părinţilor săi. Inscripţia pusă atunci pe frontispiciu şi dispărută de multă vreme, odată cu casele[5], menţiona că:„Această clădire s‘au făcut de mine, Sultana Marsil, la anul 1865 Iulie, după testamentul răposaţilor părinţilor mei, Constantin Alexandru Colceag, din anul 1840, Aprilie 5, spre vecinica pomenire a sa, a soţiei sale Mariea, născută Câmpeanu şi a tuturor părinţilor şi neamul lor”[6].De altfel, şi Pomelnicul bisericii Enei, dispărut odată cu biserica, o menţiona pe Sultana Marsil, alături de neamurile sale:„Pomelnicul neamului Paharnicului Constantin Colceag şi al soţiei sale, Mariea născută Câmpeanu. Simeon, Oprea, Alexandru, Joiţa, Elisaveta, Pantazii, Mariea, Constantin, Raluca, Constantin, Mariea, Elena, Ioan, Mariea, Sultana, Pavel, Maria, Lucsandra, Joiţa, Nicolae”[7].

Mare donatoare a fost şi la Mănăstirea Pasărea, unde a dăruit bijuterii, odăjdii, precum şi îmbrăcămintea pentru icoanele împărăteşti ale Mântuitorului şi Maicii Domnului[8].

Poate cel mai mult, Sultana Marsil şi-a legat numele de moşia ialomiţeană, care după ea s-a numit Marsilianca, apoi Marsilieni, nume dat şi satului şi păstrat până astăzi, inedit în toponimia Bărăganului. Acolo, în satul de pe malul drept al Ialomiţei de Jos, a ctitorit în anul 1836 biserica *Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena*[9], unde i se păstrează tabloul votiv, care o înfăţişează mai degrabă ca o pe săteancă înstărită, având capul acoperit cu un batic şi cu braţul stâng sprijinit de laviţă, lângă o lampă.

Sultana Marsil a încetat din viaţă la 22 august 1871, în Bucureşti[10] şi a fost înmormântată la Mănăstirea Pasărea. Mormântul ei se păstrează la vest de biserica mare, în centrul piaţetei din faţa acesteia.

NOTE.

1.Octav-George Lecca, *Familiile boiereşti române.* Ediţie de Al.Condeescu. Libra-Muzeul Literaturii Române, Bucureşti, [2000],p.595.

2.,,Studii şi cercetări de istorie literară”.Vol.III. Editura Academiei, Bucureşti, 1954, p.349.

3.Dr.C.Diaconovich, *Enciclopedia Română.* Publicată din însărcinarea şi sub auspiciile Asociaţiunii pentru Literatura Română şi Cultura Poporului Român. Tomul III. Sibiiu, 1904. Editura şi Tiparul lui W.Krafft, p.213.

4.*Ibidem*, p.214.

5.Biserica Enei a dispărut şi ea, fiind dărâmată de autorităţile comuniste, în anul 1977, deşi nu suferise deloc de pe urma cutremurului.

6.Pr.Marin Dumitrescu, *Istoricul a 40 de biserici din România.* Vol.II. Bucuresci, Stabilimentul de Arte Grafice Albert Baer, 1902, p.140.

7.*Ibidem*, p.140.

8.I.D.Ştefănescu, *Şcoala de pictură din Mănăstirile Cernica şi Căldăruşani.* În „Glasul Bisericii”, anul XXVIII, nr.3-4, martie-aprilie 1969, p.374.

9.Ştefan Grigorescu, *Aşezări şi monumente ialomiţene.* Editura Helis, Slobozia, 2006, p.194.

10.Dimitrie R.Rosetti, *Dicţionarul contimporanilor*. Publicată de Editura Populară, Bucuresci, 1897, p.125.

Prof.Dr.Ştefan GRIGORESCU

CALENDAR CULTURAL IALOMIŢEAN - MARTIE -

• 3 martie 1949, Călăraşi, s-a născut **Enciu Gh. BOBÂRNICHE**, publicist, prozator, editor.

• 3 martie 1921, comuna Frumuşica(azi Axintele), s-a născut **Roman Stanciu IALOMIŢEANUL**, episcop-vicar.

• 4 martie 1930, comuna Armăşeşti, s-a născut **Gogu V. PÂRVU**, geolog.

• 11 martie 1942, cătunul Eliza-Stoeneşti, satul Condeeşti, comuna Bărcăneşti, s-a născut **Dan GHINEA**, geograf, editor.

• 12 martie 1955, comuna Bucu, s-a născut **Ion MARIN**, publicist.

• 17 martie 1939, Slobozia, s-a născut **Mihai UNGHEANU**, critic literar, senator.

• 20 martie 1962, comuna Munteni-Buzău, s-a născut **Andrei DAMIAN**, poet.

• 22 martie 1949, Roman, s-a născut **Vasile AIONESEI**, artist plastic, profesor.

• 25 martie 1941, Urziceni, s-a născut **Cătălin CIOLCA**, poet, ziarist.

• 25 martie 1947, Constanţa, s-a născut **Răzvan CIUCĂ**, muzeograf, directorul Muzeului Agriculturii din România.

• 28 martie 1882, comuna Ciochina, s-a născut **Ion M. DOBRESCU**, chimist.

• 29 martie 1924, Bucureăti, s-a născut **Nicolai ANTON, medic.**

GÂNDURI

Vasile Iordache

Aşa cum criza a pus stăpânire pe bătrâna Europă, zăpada mult aşteptată în alte ierni a pus stăpânire pe noi.

Şi tot aşa cum o nenorocire nu vine niciodată singură, aşa şi ea. Şi-a luat un confrate destoinic, viscolul, pentru a ne arăta cât suntem de mici, de neputincioşi.

Asemeni zăpezii, care acoperă totul deformând realitatea, clasa politică şi-a alăturat un executiv cu aceleaşi preocupări.

Guvernarea, cocoţată în fotoliile din Piaţa Victoriei ca urmare a rezultatului alegerilor din decembrie 2009, „câştigate" prin mijloace dolosive încearcă din răsputeri să năucească naţia română.

Viscolul n-a avut efect numai asupra zăpezii. El a pus pe fugă şi neuronii guvernamentali care s-au izbit de o infrastructură învechită, retrogradă, limitată doar la eul personal, iar rezultatele încep să-şi facă efectul. Astfel, nevoia de reformare a statului, mult invocată în ultimile campanii electorale, se face tot mai acut resimţită în ceea ce priveşte aplicarea ei, aceasta vizând până în prezent doar o componentă a statului - poporul. Asta dacă mai este cumva valabilă definiţia din Dreptul Constituţional predat din nefericire şi de mai marele dr. Boc, a cărui chirurgie aplicată tinde să ducă la o concluzie paradoxală: operaţia reuşită –pacientul ... mort.

Amintindu-şi pe undeva, prin colţurile neumblate din creierele lor, despre organizare, sub aşa zisa indicaţie a FMI, executorii noştri au trecut la treabă, trasând proiecţii legislative până în anii 2030.

Un lucru bun, ai zice, gândindu-te la nevoia unei strategii de perspectivă. Dar, stupoare! Strategia Palatului Victoria nu vizează progresul economic, creşterea nivelului de trai cu prioritate, ci diminuarea unor găuri din PIB.

Şi s-a decis! Nu trebuie să ne aprindem muncind, ci trebuie să reducem numărul cheltuitorilor! O analiză rapidă a identificat gaura neagră care permitea scurgerile din buget-pensiile şi pensionarii. Şi, ... hai la treabă.

Pricepuţi la uzitarea mijloacelor dolosive, pentru a micşora această gaură s-a fabricat Proiectul legii privind sistemul unitar de pensii publice. Proiecţie unică, pentru că numai în România toate categoriile socioprofesionale sunt incluse în aceeaşi lege.

Nicăieri în lume nu funcţionează aşa ceva. Dar cum noi, după 1989 încoace, suntem laborator experimental, vom încerca şi această soluţie, nepăsându-ne de consecinţe, aşa cum nu ne-a păsat nici de economia naţională. Şi aici argumentez: Legea nr. 18/1991- legea fondului funciar, Legea nr. 1/2000 şi Legea nr. 10/2001, care au dus la distrugerea agriculturii româneşti şi implicit a industriilor anexe, la adâncirea stării de sărăcie a mediului rural şi nu numai, cunoscut fiind faptul că România nu a depăşit niciodată stadiul de ţară agro-industrială, deşi şi-a dorit mult aceasta.

Şi când satele româneşti arată ca în urmă cu o sută de ani, unii miniştri visează cai verzi pe pereţi - reabilitarea satului românesc. Se pare că această soluţie îşi are rădăcinile în experimentul vizând programul de reabilitare a şcolilor din mediul rural, cu aplicabilitate deosebită în zonele depopulate.

Militarii, o categorie socio-profesională disciplinată şi instruită, au răspuns întotdeauna primii comandamentelor majore ale ţării, sub deviza „ Patrie şi Onoare" jertfindu-se pentru apărarea şi propăşirea ţării. Sub umbrela NATO, aceştia au devenit de prisos şi au fost răriţi prin cea mai la îndemână măsură - pensionarea, lucru posibil graţie unor legi speciale care au reprezentat soluţii pentru guvernele României de a răspunde condiţiilor de moment.

Lor li s-au alăturat şi cadrele serviciilor secrete care, după ce au pus bazele actualelor structuri, existând riscul ca acestea să nu răspundă comandamentelor portocalii, au fost determinate să părăsească serviciile prin aceeaşi metodă - pensionarea.

Când datoria publică s-a mărit, iar capacităţile tehnico-tactice şi profesionale ale guvernanţilor de gestionare a avuţiei publice nu-şi găsesc rezolvare, pentru abaterea atenţiei publice şi a manipulării maselor de la o reducere în bloc a tuturor pensiilor, zvonacii şi răspândacii politici cotroceniişti, cu accent în vorbire pe prima silabă, au găsit o soluţie miraculoasă bazată pe datele statisticilor care relevă un dezechilibru în raportul intrări –ieşiri din sistemul de pensii în favoarea ieşirilor (deceselor).

Probabil adepţi ai sloganului „Arbeit ist frei", aceştia susţin cu tărie creşterea limitei vârstei de pensionare la 65 ani. Când bătrâneţile te apasă iar sănătatea devine tot mai şubredă, locurile de muncă tot mai puţine, prost plătite şi inaccesibile după o anumită vârstă, când speranţa de viaţă a românilor este undeva între 65 - 70 ani, întradevăr, „munca te eliberează" de tot şi de toate!

TACERI PREA TIMPURII

Ion Ianole

Literatura română a fost vitregită în mod frecvent de moartea prea devreme a multor personalităţi ale ei (Labiş, poeţi citaţi de Eminescu în poezia „Epigonii" etc.).

Exemplul cel mai însemnat este Mihai Eminescu, despre care ştim că moare la 39 de ani.S-a speculat mult pe tema ce ar mai fi dat Eminescu după „Luceafarul" şi manuscrisele ne dau răspunsuri parţiale.

Doresc de fapt să mă refer la un prieten -Ion Ianole- care într-un accident cu propria maşina moare de tânăr.

Un poet care imbina noţiunile matematică cu naşterea şi existenţa sa dunăreană, câmpenească, de ce nu baragăneană.

Mă recunoştea maestru în ale poeziei, dar îşi depăşeşte repede maestrul ajungând să scrie o poezie de un rar rafinament, de o concisă expresivitate, comunicând în interior sensuri greu de decojit.

Iată un exemplu din volumul „Punct imaginar":

„Simetrie" :"taler/seridimineţi/cît tîmpla/leagăn de ace/inimă/ceasul cu alge/şarpele orb/despre sine un rob/rotunjind cochilii/şi ape să sape/ păsările toate/se adîncesc în punct/cînd stelele înşir/cît şapte cît şapte/încă mă mai nasc/ păianjenu-mi ţese/cămaşă de mire /în taler de soare".

Asemenea, poezia „Romanţă începută": "Ştii, Ioane, într-un tîrg/se chemau geambaşi cu sîrg/şi aşa pîndiţi de şoapte/se-adînceau mereu în noapte/ caii tăi , Ioane, aştri/sînt albaştri cai sihaştri/melci răscumpăraţi de-i schimb/paseri de dumineci plimb".

Pe 8 septembrie 1987 dedica volumul „Punct imaginar" cu următoarele cuvinte:

„Lui Anghel Papacioc, cel care m-a învăţat că Poezia nu poate fi provocată ca o diaree, nu bântuie ca un diabet (pe vremea aceea nu eram bântuit de diabet), nici ca o fantomă, mai ales prostituată, nici redusa de fachiristi, nic violata de limbişti, niciunde şi nicicând (la ducere sau la întoarcere), cu credinţa că dacă va ieşi vreodată în larg n-o atinge (nici cu privirea) pe Circe a mea,

Din scaun de arhiereu
Îţi urezi Papi al meu,
Un munte (şi la mai) mare
De succese-n lumea ...care?

Voi xeroxa această dedicaţie pentru a avea şi o mostră din scrisul poetului.

Voi cita câteva titluri din volumul amintit: Puncte, Singurele mele păreri, Infinit, Punct de trei, Punct de acumulare, Punct izolat, Punct de întoarcere, Punct, Punct critic, Punct fix.

În poezia Punct (punctul reprezentând un simbol eseţial în matematica lui poetică): „sar cuvinte/cum peştii /în soare/pescar dăruit/mă joc/ până în ziua/cu soarele punct/ce nu-mi mai hărăzeşte."

Remarcăm lipsa punctuaţiei (de fapt libertatea ei) pentru cititor , participarea lui.

Îmi amintesc o noapte în care am mers la Şchiauca împreună cu el , mai mult să ne plimbăm decît să pescuim, luase prostovolul cu el şi ca un uriaş din poveste îl arunca în apă în care făcea cercuri afundându-se , îl trăgea adunându-i plumbii şi şi-l trăgea adunând peştii mici care se zbăteau în iarbă, bucăţele de argint, pe care-i adunam cu mâna şi-i aruncam în lac.

Uitase să tragă frâna de mână şi maşina se încinsese şi scotea un fum înecăcios, metalic.

„Iminenta provocare a inimii" volum anterior celui citat este o carte de identitate în care poetul este preocupat să se definească -poet al abstracţiunii, al câmpiei şi al Dunării.

Poezia „Iminenta provocare a inimii" care dă titlul volumului invită retoric:

„Să călătorim , iubite,/să desenăm spirala lui Arhimede,/să ne întoarcem în linia dreaptă,/să trecem în inelul al treilea."

De fapt poetul Gheorghe Dobre al carui naş de cununie era Ianole ,îl cunoaşte mai bine decât mine.

Casa părinţilor lui Ianole era vis-a-vis de cimitir, şi obişnuia să glumească-"Doar să sar gardul şi sunt în groapă". Aşa s-a şi întâmplat -îşi doarme somnul de veci peste drum de casă şi la parastas i-am vizitat mormântul văzându-i copiii, băiatul şi fata care crescuseră, se împliniseră, oameni în toată firea fără ca tatăl lor să mai vadă.

Când murise cu maşina căzând peste el se afla cu soţia sa, Stela, care ca prin minune scăpase, îşi dusese băiatul la Călăraşi, la noul său post.

Doarme cum şi-a dorit-pe mal de Dunăre, dincolo de casă, ascultând glasul domol al apei curgând noaptea, jalea salcâmilor toamna, bejenia frunzelor uscate....

Prof.Anghel PAPACIOC

"GARCEA"

În urmă cu câţiva ani, am avut revelaţia impactului educativ al programelor televiziunii asupra tinerei generaţii într-o lecţie de logică în care, căutând exemplificarea consecinţelor încălcării principiilor gândirii, au fost lecturate frontal câteva pagini din "Moş Teacă", cartea lui Anton Bacalbaşa. Elevii au urmărit atenţi firul acţiunii, s-au amuzat de ridicolul situaţiei şi de incoerentele discursuri ale eroului, apoi unul dintre cei aflaţi în ultima bancă a conchis cu voce tare: "Ca Garcea!"

Iată-ne puşi în situaţia tragicomică prin care majoritatea elevilor nu auzise de clasicul personaj al lui Bacalbaşa, dar întrega clasă cunoştea de la televizor cine era *Garcea*, eroul agramat, obedient şi zelos, cu grad inferior în ierarhia actuală a unei instituţii de stat investită cu menţinerea ordinii, reprezentat în secvenţele grupului umoristic „Vacanţa Mare" ale unui post românesc privat de televiziune. Chiar dacă, de câteva decenii, oamenii mai mult se uită decât citesc, mai mult ascultă decât gândesc, determinându-l pe C. Noica să afirme că lumea contemporană e tot mai plină de informaţii şi tot mai săracă în sensuri, nu generalizarea regretabilului fenomen social al scăderii fascinaţiei lecturii, inclusiv în rândul tineretului şi care semnifică declinul "Galaxiei Gutenberg", constituie problema pe care intenţionăm să o supunem dezbaterii.

Prăbuşirea sistemului de valori caracteristic societăţii de tip totalitar (inclusiv a "educaţiei comuniste") realizată în urmă cu două decenii pune cu acuitate problema instituirii unei alte *table valorice* destinate să o înlocuiască pe cea dispărută. Dacă *valoarea* este definită ca tot ceea ce este dezirabil, acea relaţie socială prin care se exprimă preţuirea acordată unor obiecte sau fapte (naturale, sociale, psihologice) în virtutea unor corespondenţe a însuşirilor lor cu trebuinţele sociale ale unei comunităţi umane şi cu idealurile acesteia, atunci înseamnă că orice tip de societate se ghidează după un anumit set de valori posibil încadrabile în trei mari grupe: *Adevărul, Binele, Frumosul.* Cum nu avem intenţia de a ne lansa în teorii axiologice, ne limităm să punem întrebarea: care sunt valorile la care aderă sau pot să adere tinerii noştri de azi? Să nu ne facem iluzii că educaţia se realizează pe un teren viran rămas prin dispariţia intenţiei de a forma "omul nou, multilateral dezvoltat"; dimpotrivă, *nevoia de modele* face ca acestea să fie căutate cu obstinaţie de tinerii noştri fie în spaţiul social românesc, fie în cel străin, chiar dacă discuţia asupra acestor modele rămâne una deschisă. În acest sens, programele de televiziune - mai ales prin creşterea posibilităţilor de urmărire a celor transmise prin cablu - pot avea un rol determinant în formarea gusturilor morale şi estetice ale tânărului telespectator.

Am urmărit mai demult succesiv la televizor câteva tablete, în care personajul Garcea era protagonist, acestea fiind considerate piese de rezistenţă. Fără a putea fi acuzaţi de pudibonderie, rareori ne-a fost dat să vedem şi să auzim pe un post de televiziune asemenea insanităţi debitate în textele interpretate, pentru care termenul de "licenţios" pare un blând eufemism. Ştim că a dispărut cenzura, dar a fost oare aruncată la coş şi autocenzura, acea necesară „măsură în toate", atât de preţuită în Grecia antică? A dispărut oare şi cenzura bunului simţ? Este bine că, deşi încă timide, intervenţiile Consiliului Naţional al Audiovizualului (CNA) îşi fac simţită prezenţa în ultima vreme prin aplicarea unor amenzi pentru derapajele unor programe de televiziune de la ceea ce numim decenţă, dar tentaţia realizatorilor de a obţine succese facile, inclusiv cu astfel de mijloace, nu a dispărut. Este adevărat că şi creatorii noştri iluştri precum Creangă, Tudor Arghezi sau Eugen Barbu şi-au şocat cândva cititorii prin texte îndrăzneţe, dar chiar să nu reuşim să ne păstrăm rezonabil în limita bunului simţ într-un spectacol televizat posibil de urmărit de cele mai diverse categorii de telespectatori, putând fi astfel acreditată ideea că astăzi, în numele unei aşa-zise "democraţii" (prost înţelese), tuturor le este totul permis? De la băşcălia dusă până dincolo de limita extremă şi până la "demitizarea" ori negarea unor valori care ne definesc identitatea naţională nu ni se pare a fi decât un pas. Chiar dacă ironia şi autoironia pot constitui uneori dovezi ale unei sănătăţi spirituale, există lucruri cu care nu se glumeşte. Nu demult, un îndrăgit maestru al scenei româneşti de teatru arăta într-o emisiune televizată că există o mare diferenţă între un actor popular şi un actor celebru, chiar dacă publicul larg îi poate aşeza, din lipsa unei educaţii estetice, pe aceeaşi treaptă.

În calitate fie şi de simpli observatori, e greu de crezut că putem rămâne indiferenţi la pervertirea gusturilor tinerilor noştri. Trăim vremuri tulburi, suntem adesea excesiv preocupaţi de asigurarea propriei existenţe cotidiene şi de incredibila degradare a statutului nostru social într-o vreme de criză generalizată, cunoaştem că educaţia din şcoală intră adesea în contradicţie cu influenţele educogene ale realităţilor cunoscute de tineri din viaţă şi avem dreptul să ne întrebăm dacă nu cumva un astfel de demers ar avea finalitatea luptei duse de nobilul hidalgo Don Quijote cu morile de vânt. A capitula, însă, resemnaţi în faţa valului de obscenităţi şi pornografie cu care suntem literalmente invadaţi adesea de mass-media româneşti înseamnă a permite triumful prostului gust, al grobianismului, al lipsei de măsură şi al dispariţiei bunului simţ pentru aceia care vor fi maturii societăţii de mâine. Ne putem închipui uşor o societate viitoare în care să triumfe nonvalorile; ar fi însă păcat să nu ne întrebăm cel puţin dacă nu cumva am avea vreo responsabilitate în acest sens…

Grigore Spermezan

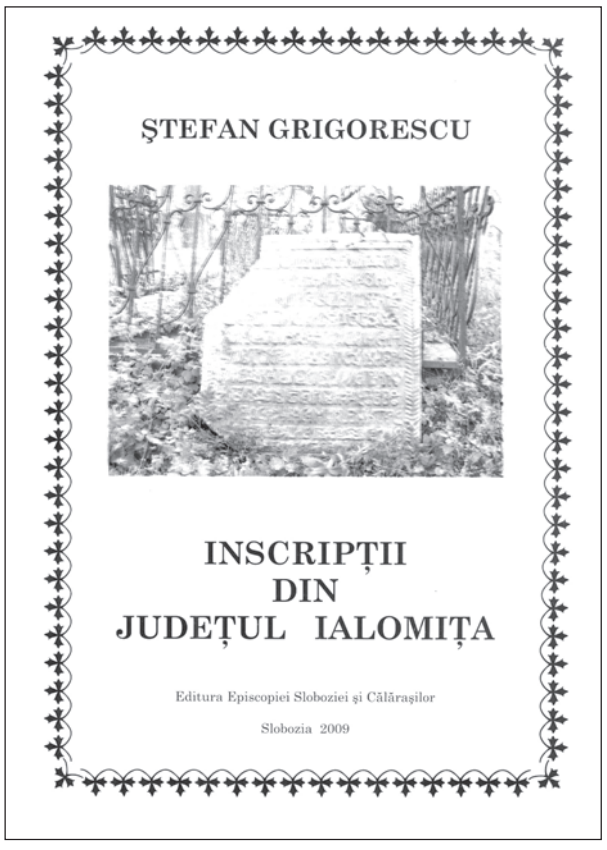

O nouă carte a colegului nostru, dr. Ştefan Grigorescu

Du-te acasă, ai copii de crescut

Costel BUNOAICA

Privesc în mine până când mă copleşeşte frica.

Stupoare…!
Înăuntru locuieşte altcineva: cel care doarme-n picioare
pe trei anotimpuri deodată, cu joia deschisă spre marţi
cu atlantida furată, strecurată sub apă –
cum s-ar zice, un flutură vânt, un om de nimica.
Îl cunosc şi nu prea. Călăreşte o stea şi îşi înşeală, de zor,
cu umbra din nori, ibovnica.

Fiorii se adună în stoluri. Pofte înşelătoare stârnesc.
Doamne, trimite-mi duhul vameş la poli şi dă-mi să îmbrac straiul
ceresc!
Fă-mă un fulg zgribulit de nea, sau mai bine, fă-mă – cum voia îţi e,
un nasture strâmb la butoniera ta.

Ca într-o grotă sărăcăcioasă şi rea privesc resemnat…
Moartea joacă şotron printre meri, în grădină !
Trăiesc pentru azi lumânarea de ieri. Pentru mâine
îmi cumpăr un înger ratat
cu care să-mpart, pahar cu pahar, rachiul de glicină.
Du-te acasă – îmi şopteşte Măria Sa, bosumflată –,
ai copii de crescut:
un băiat răsfăţat şi o zână de fată.
Spune-le poveşti până în zori, apoi primeneşte-te
şi trage nişte sfori. Le trebuie casă şi loc pentru joacă.
Nu umbla teleleu.
Mergi şi te roagă. Lui dumnezeu sau, mai bine,
roagă-te mie.
Niciodată nu ştii când îţi trebuie o lamă de coasă
sau un pumn de leşie.
Poate, vreodată –naiba mai ştie ! – îmi vei scrie cu năduf, pe drujbă,
un vers banal sau o nenorocită de poezie.
Pune-te bine cu mine, curtează-mă ca pe o ispită voinică.
Pot să fiu drăgăstoasă.
Mânioasă din fire, nu dau la o parte
nici noapte, nici zi din iubire. De îngeri n-am frică.
Vino oricând îţi e dor. Strânge-mă în braţe până când mor…
Pe umeri, de vrei, mă ridică.
Şi du-mă de-aici, până viaţa ta şi a mea nu se strică.

Privesc în mine liniştit, fără prejudecăţi, chiar resemnat.
În grădină, Moartea joacă şotron printre meri.
Trăiesc, azi, lumânarea de ieri. Pentru mâine
îmi cumpăr un înger ratat cu care să-mpart, pahar cu pahar,
rachiul de glicină.

Marian Ruscu, VIUL DE ALTĂDATĂ sau Anatomia amărăciunii poverii

TITI DAMIAN

Țin în mână o carte şi, dintr-o îndelungată obişnuință, o cântăresc admirând-o. Un desen cu o simbolistică greu de descifrat pe coperta întâi, pe coperta IV o fotografie a autorului, alături o poezie cu titlul ce dă şi numele volumului, iar mai jos o listă cuprinzând volumele de versuri publicate, unele dintre ele traduse în franceză, în italiană, în sârbă şi în slovenă. Mă uit fugitiv peste titlurile poemelor care-mi dau un indiciu, trimițându-mă spre zona modernității: „lipsa de timp, eu şi ai mei, eu şi măştile care cad", „nesomnul tău, nuferi încinşi şi regrete", „în parc cu gândurile, privirile",… La fel şi începutul de vers scris numai cu literă mică. În interior, o dedicație laconică. N-am fost mirat când am primit volumul prin poştă căci, un prieten – un poet respectabil – m-a prevenit cu un telefon: „Vezi c-ai să primeşti o carte de poezii, nu spun de la cine, nu-l cunoşti." După câteva zile, bănuind c-am primit-o, m-a chestionat scurt: „Ce zici?"

Este o experiență nouă, unică pentru mine. N-am scris până acum despre o carte pe al cărei autor să nu-l cunosc măcar în treacăt. „Este o interesantă provocare, mi-am zis. Poate fi înlăturată orice umbră de subiectivism. Citeşti cartea, descoperi omul, descoperi autorul, îi descoperi zbaterile, frământările, bucuriile, înălțările sau căderile."

O cronică de întâmpinare presupune un imens efort, desigur pentru cine respectă cartea, autorul, dar şi pentru cine se respectă. Altminteri, o răsfoieşti, spicuieşti câte ceva, te mai uiți la ce-a zis unul, la ce-a spus altul, însăilezi acolo o pagină, mai dai un citat şi semnezi, gata cronicuța! În opinia mea, cronica serioasă nu vine în întâmpinarea autorului, ci vine în întâmpinarea cititorului care ar vrea să ştie dacă citeşte cartea sau nu, n-are timp de pierdut, trebuie să-i stârneşti curiozitatea. De restul se îngrijeşte el...

Despre volumul de versuri **VIUL DE ALTĂDATĂ,** ed. Timpul, Iaşi (2009), al domnului **Marian Ruscu** scriu cu oarecare emoție, pentru că aştept să descopăr, deopotrivă, Omul şi Creatorul. O citesc o dată pentru orientare. Mai citesc încă o dată cu creionul în mână şi subliniez versuri, strofe, sintagme, fac diverse adnotări. O recitesc pentru a-mi aduna ideile în fişe. Formulez şi reformulez. Iese rotundul. De-abia acum îmi frec palmele mulțumit şi dau formă finală.

Deocamdată, mă intrigă primul poem, plasat strategic, ca o artă poetică, „Viul de altădată", o metaforă izbutită, integratoare ce dă şi titlul volumului. Ajung la final şi întâlnesc simetria, replica fiind „Dor de viul de altădată." Prima debutează cu latinescul „O, tempore!", tradus pe româneşte: *„O, ce vremuri,/ când mă trânteam cu bourul prin poiene,/ când mă fluieram cu doina prin ecouri/ şi când mergeam desculț prin balade!"*/ şi se încheie cu interogații emoționante: *„unde mai e viul de altădată?/ unde?/ Nicicum în afara amintirilor mele!"*/ Aşadar, autorul topeşte aici elegie, lamentație şi meditație. Alerg cu privirea la ultima poezie a volumului. Suflul elegiac din debut a dispărut, fiind înlocuit în finalul volumului cu replică, proaspătă odă a bucuriei, o biruință a spiritului: *„simt gândindu-mă doar/ cum călcâiele calcă jeratic/ şi ritmul inimii e tot mai tânăr./ Sângele izvor în clocot/ țopăie grăbind în vene/ spiritu-mi să se-nnoiască."*/

Între aceste două coordonate simetrice încerc să identific Autorul biografic şi spiritul său, Creatorul. Mă intrigă faptul că nu găsesc în întreg volumul cuvintele cheie care să trimită la temele fundamentale ale literaturii: dragoste, moarte şi destin. Notez conştiincios teme şi motive literare adiacente celor universale, devenite metafore - cheie ale volumului care par să sugereze temele amintite:

Drumul: *„Drumu-i pe drum şi vine acum"/; „Încă mai sunt pe drum,/ tot pe drum,/ cu ce a mai rămas din mine, din muntele om"/; „Prieteni de drum/ plimbam aleile presărate cu raze"/; „Pe drumuri cu destinații imprecise/ trec privind din întuneric lumina"/; „Mi-am scuturat viața/ şi am plecat pe acelaşi drum,/ eu, cu gândurile mele."*/

Timpul: *„Supremul nu iartă"; „Tunelul timpului a strâns opt ani în o sută de clipe"; „Timpul îşi uită clipele în prezent."*

Umbra: *„Umbra s-a ciocnit cu timpul" ; „Îmi ocolesc umbra*"

Călătorul: *„Închină o ultimă rugăciune.*"

Veşnicia: *„Veşnicia e pe urmele mele"; „În spatele meu, veşnicia seceră cu grijă"; „E rând la poarta veşniciei."*

Tăcerea: *„Îşi lasă rădăcinile înfipte în murmur"; „Mai că se tăia la rana vindecată de întuneric."*

În felul acesta se întrevede o ordine: mai întâi o zbatere ca un scurt cutremur, apoi o frământare ce anunță un început de furtună, urmată de un zbucium cu greu reținut, iar în final te întâmpină o explozie stăpânită de bucurie, totul după scenariul din „Simfonia Destinului." Stilistic, vibrează în toate poemele o simfonie a participiului - prin excelență mod şi timp al suferinței - conferind textului valori nebănuite*: înfipt, istovit, irosit, zgribulit, ghemuit, înzăpezit, amânat, întrerupt, țintuit, nevăzut, mai tulburat, mai obosit, mai răvăşit, mai vinovat, mai absent, mai răstignit, mai iubitor, mai implicat, mai pângărit, agitat, plecat, chircit, abandonat, trădat, nepregătit, răzvrătit, încercat, dezlegat, împietrit…*

Între cele două coordonate amintite – de început şi de final – în poeme epico-lirice de o mare acurațete, se dezvăluie Omul aflat într-un moment de cumpănă, ce-şi propune să iasă dintr-o adâncă suferință singur, precum Iona din burta chitului, despicând burtă după burtă.

Portretul eului deja se conturează:

„nu am să ştiu niciodată ce grad de rudenie am/ cu viscolul care mă strângea în oase"/

„cu brazda în palmă îmi mângâi trecutul…"/

„ am crezut că ghemul s-a gătit, aşa… deodată,/ fără a da în prealabil un semn…"/

„nu mai puteam privi/ şi-am preferat să adorm pentru o vreme…"/

„eu, cu muntele meu în spinare,/ sparg ecouri proiectate abisal…"/

„că unul mi-s/ în cămaşa de forță/ că unul mi-s/ trecător prin vid şi zid, şi altar…"/

„mă întorc, privesc înăuntru, în trecut,/ pe fugă, tot mai pe fugă…"/

„eu, statornicul agitat,/ merg în fapt şi în gând/ căutând, căutând mereu…"/

„am înțeles/ că nimeni nu-şi va da suflarea pentru mine…"/

„îmi place să trag cu urechea/ la mine, cel ce nu ştiu cine sunt…"/

„am simțit nevoia să dau chip/ secvenței pândite/ din celălalt capăt al punții…"/

„am învățat ceva,/ să scap, da, să scap/ de bezna….."/

„eu aştept prezentul să fie trecut…"/

„îngerii mângâie visele…"/

„aştept în ochiul cătării/ un urs blând/ ce ştiu că nu va pieri niciodată…"/

„izgonitul din mine/ mănâncă jeratic…"/

„acum, tomnatic,/ trăitor între a fost/ şi ce va mai fi…"/

„simt gândindu-mă doar/ cum călcâiele calcă jeratic/ şi ritmul inimii e tot mai tânăr…"/

Cu surprinderea, dar şi cu bucuria revelației, îți apare un joc al timpurilor verbale, cum numai la marii poeți întâlneşti. Prezentul ancorează eul liric în suferință. Perfectul compus plasează trăirile într-un acțiune trecută, finalizată, anunțând imposibilitatea întoarcerii. Imperfectul este timpul care tronează în multe poeme, pentru că dezvăluie derularea unei suferințe, continuitatea ei, menține tensiunea interioară, susținând incertitudinile. Viitorul este închis cel mai adesea într-un conjunctiv pentru a pune existența sub semnul ipoteticului. Dorințele, puține câte sunt, sunt manifestate într-un verb de modalitate la optativ, urmat de un infinitiv. Cum poate fi tradus acest fascinant joc verbal? Autorul îşi contemplă trecutul raportându-l la un prezent apocaliptic, iar prezentului îi închide perspectiva, lăsând din loc în loc vagi ferestre de speranță, ca în final să explodeze într-o odă a bucuriei de a trăi intens, de a recupera katharctic suferința. Tradus în sentiment, acest duel inteligent al timpurilor verbale trimite la înfricoşătoarea relație: durere – aşteptare - durată.

Poemele cuprind idei poetice de mare densitate, succint formulate astfel: Peisajul natural este fundalul unui peisaj sufletesc devastat. Frământarea este numitorul comun al sensibilității poetice. Nevoia de confesiune apare ca replică la spectacolul indiferent al lumii. Poetul îmbracă deseori haina călătorului în dialog cu tăcerea sa. Eul este un Sisif care trăieşte o încrâncenată aşteptare. Uneori acesta este bântuit de un sentiment acut al renunțării, generat de imposibilitatea soluției. Alteori se simte alesul destinului aflat în momentul când mâna preotesei Lakesis începe să deşire ghemul infernal. Întrebările chinuitoare, marcate stilistic excelent prin interogații poetice, conduc spre un singur răspuns: speranța. În alte momente, cenuşiul este personificat într-un personaj care-l însoțeşte. Drama individului este o lecție dată umanității de lângă el. Speranța explodează în final, când poemele devin un strigăt înăbuşit al biruinței călătorului care întrevede ieşirea din Purgatoriu, având veşnicia în spate, doar prin Creație, aceasta devine finalitatea suferinței, izbânda.

Jocul dublei trăiri a eului poetic între prezent şi perfect compus, între care se insinuează perfid imperfectul cu durată imprecisă, sugerează pendularea între o lume reală în care a trăit, devenită un Paradis pierdut şi lumea virtuală, un Paradis devastat căruia îi devine prizonier. Acest joc al timpurilor verbale, rar întâlnit în poezia românească pe un spațiu atât de întins, este cu ştiință susținut de numeroase adverbe deictice, având menirea de a adânci latura subiectivă a confesiunii*: acolo, prea târziu, nicicum, atunci, deodată, niciunde, aici, până nu de mult, în jur, acum, uneori, alteori, demult, mult prea devreme, astă-noapte, dimineață, până mai ieri, în sfârşit, din când în când,* multe repetate obsesiv.

Confesiunea mai are un suport stilistic original şi anume derivate substantivale, dar mai ales adjectivale cu prefixe negative*: nemurire, nevivaldiene, nefecundată, nedormită, nepersonalizată, nespusă, neîncetat, nevăzut, negăsitul, neştiutul, necunoscutul, neaducerea-aminte, nebătute, necioplite, neînfrunzite, nepierdute, nedescoperite…*

Stilistic, poetul îşi plimbă cu lejeritate neologismele, multe muzicale, printre confesiuni, refrene, tânguiri, interogații şi invocații*: perpetuări, abisal, inhibat, descriptibilă, indecent, indiscreție, malignă, marasm, nervuri, lascivă, civilizație, obiective, introvertită, telecomandă, iluzii, fantezie, enigmatică, meloman, recviem, allegro, ritornela, partitură, schumannian, lied, vltave smetaniene, da capo all fine...*

Întotdeauna, funcția estetică a unui volum de poeme este amplificată şi de puzderia de sintagme, de expresii, de metafore care-i conferă strălucire şi unicitate pe care numai un cititor fin, exersat şi cunoscător de poezie le savurează:

„Merii înfloreau pentru însămânțarea sufletelor noastre…"/

„Răsăritul încheie ziua într-o limbă/ şi începe nemurirea în alta…"/

„Soarele trage cortina de nori…"/

„Cu bezna în palmă îmi mângâi trecutul…"/

„Mi-ai arătat o poză de la margine de trecut…"/

„Am învățat pe de rost/ să scap de frica de-un alt început…"/

„Lumea asta dansează bătuta pe loc/ şi îşi invită la joc viitorul surd şi mut…"/

„Atunci un freamăt de codru aleargă la mine/ din frunză în frunză…"/

„Are ploaia o zicere a ei/ când gângureşte a toamnă…"/

„Clipa îmi stă la piept ruşinoasă…"/

„Vremea stă înşeuată/ cu călăreți boccii…"/

„Teiul trăsnit a făcut/ ultima plecăciune…"/

„Condamnarea la veşnicie/ a fost lăsată la vatră…"/

„Pleacă prietenii mei la odihnă cu viitorul,/ eu stau să-l ghicesc încă…"/

„Furtunile tac atunci când sunt privite…"/

„Am primit înapoi sceptrul/ pe care-l abandonasem în cea din urmă bătălie…"

Există, spre finalul volumului, un poem cu un tulburător mesaj adresat lumii, din perspectiva lui Oedip care şi-a scos ochii să poată sonda mai adânc în propria conştiință. Îl citez atât pentru profunzimea mesajului, dar şi pentru lecția de poezie modernă:

orbule!
e o rană
las-o să sape galerii
nu o strivi
las-o să afâneze pământul,
să-ți fie uşor mormântul.

orbule!
e un râu.
nu-l stăvili
că dă năvală
şi naşte prăpădul.

orbule!
e vântul.
ce-ți mângâie fruntea şi gândul.
nu-l izgoni.
ajută-l să-ți intre în taine.

orbule!
atunci ai să-nțelegi
când îți va veni rândul.

(apel către cel ce nu vede)

Aşadar, cântăresc pentru ultima dată în mână volumul şi dau verdictul: o mare poezie – un mare poet. Aflu că-i din Ploieşti. Urmaş de-al lui Nichita, nu numai geografic. Am lăsat pentru final o maximă descoperită în text care ar fi putut deveni drept motto volumului: „Povara nu-i povară dacă nu-i amară." Îmi vine în minte, aproape instantaneu, observația lui Arghezi referitoare la Eminescu, potrivit căreia dezamăgirea a dat naştere unei capodopere de amărăciune glacială…" Parafrazând, în cazul de față, de vină este amărăciunea poverii suferinței.

Prof. TITI DAMIAN

Drept la replică

În tinerețea sa, Gheorghe Dobre a fost un optzecist convins şi poate că ar fi reuşit mult mai multe decât cei consacrați la acea dată, dar necazul său a fost că s-a depărtat de cloşcă şi a continuat pe cont propriu, renunțând la proză şi devenind poet. Dar poate că a fost şi benefică evadarea sa dintr-un mediu al discuțiilor sterile şi al experimentelor stilistice, dintr-un mediu populat de autori ca Mircea Nedelciu, Ioan Lăcustă, Florin Iaru sau Dan Stanciu, personaje care nouă nu ni s-au părut nişte modele, deşi s-a produs o agitație apreciabilă în jurul lor, atât la acea vreme, cât şi mai târziu. Poate s-ar fi lipit şi el de acea generație care, azi, a mai rămas importantă doar din punct de vedere arhivistic.

În fond, cu ce se îndeletniceau optzeciştii? Ei scriau despre o societate fără carnet de partid, despre îndeletniciri care erau, de multe ori, excluse din nomeclatorul meseriilor, folosind un limbaj subversiv, aproape de miştocăreală, un limbaj al străzii, cu ideea declarată de a-l generaliza. Dar ei nu aveau propriu zis o teorie explicită a textualismului, ajungându-se adesea ca un autor să scrie despre scriitura lui, etc. , cu alte cuvinte ei încercau aplicarea în scris a unei variante a noului roman francez, mişcare care nu a prins, de altfel, nici acasă la cei care au inițiat-o.

Dându-şi probabil seama, Gheorghe Dobre şi-a urmat drumul lui de poet viguros, de la câmpie (ca şi alții: Dan Elias, Nicolae Teoharie sau Anghel Papacioc, ca să ne oprim numai la trei exemple, căci lista ar mai putea continua), de stejar singuratic din poala satului Broşteni, fără să aparțină unei grupări. De altfel, originalitatea sa nici nu s-ar fi putut alinia.

Dar nu despre Gheorghe Dobre ca poet vrem să scriem. Intenția noastră este să-l punem în valoare pe Gheorghe Dobre ca prozator. Puțini ştiu că poetul a scris şi proză. Şi, îndrăznim să afirmăm, o proză mult mai bună ca a multor optzeciști. El n-a scris o proză în rime cum a procedat Mircea Nedelciu. El a câştigat un pariu pe care l-a făcut cu optzeciştii, ca să dăm un singur exemplu, folosind fraza lungă, stufoasă, de o jumătate de pagină sau chiar o pagină întreagă, exercițiu extrem de dificil, de aceea nici nu exemplificăm, deşi ar merita.

Din culegerea de texte care circulă printre apropiații lui şi necuprinse încă într-o carte, am reținut prozele intitulate „Cum am fugit în America”, o mică bijuterie de altfel, „Lacul”, „Duminică”, dar, mai ales, „Istorie locală”.

Acțiunea se desfăşoară într-un sat din buza de jos a râului Ialomița, Broşteni pe nume, pe timpul când dropiile dormeau în mijlocul drumului iar grecoteii erau la ei acasă, cu palate, cârduri de animale şi iobagi, tarafuri de țigani şi multe țiitoare goale, pline cu salbe grele de aur.

Unii veniseră pe aceste meleaguri rărite de oameni ca să facă averi, alții veniseră ca să se ascundă. Ca să se ascundă se pripăşise pe malul de la intrarea în Broşteni şi bogatul boier Zipa, vestitul tâlhar din tinerețe, cel care avea să zidească aşezământul ale cărui ziduri măcinate de vremi, dacă nu cumva greşim, se mai văd şi azi.

Liniştea curților şi a rânduielilor este dată peste cap de sosirea a doi tâlhari pe care boierul Zipa părea că îi aşteaptă decând lumea. Îi înşelase cu mulți ani în urmă, furându-le toată agoniseala şi dispărând tocmai peste Dunăre, dar blestemul lor nu-l uitase niciodată. Iar ei îl căutaseră şi-l găsiseră şi cuțitele lor, mai mult decât vorbele lor, îl fleşcăiseră pe boier Zipa. Scăpase uşurându-se de pungi pline cu giuvaeruri.

Atmosfera colorată şi arhaică este înviată cu mână de maestru de Gheorghe Dobre. Am mai întâlnit asemenea performanță doar la Eugen Barbu, în „Principele” şi „Săptămâna nebunilor” şi la Ştefan Agopian în romanul „Fric”. Chiar şi limbajul pare rupt dintr-o coloană sonoră de epocă, parcă ar fi o felie tăiată dintr-un întreg, dar care păstrează în ea toate ingredientele.

Şi atunci, de unde legătura lui Gheorghe Dobre cu optzecismul? Pentru că aici trimite textul semnat de domnul Aurel Anghel în numărul pe ianuarie al revistei HELIS şi intitulat „Prozele lui Gheorghe Dobre”. De ce este Gheorghe Dobre un textualist descoperit târziu? Gheorghe Dobre nu se joacă nici măcar în glumă cu cuvintele, el nu inițiază experiențe stilistice, el descrie profund, ancorat în nişte vremuri demult apuse, ca un artist care se respectă, cu o adevărată responsabilitate.

Este adevărat că Gheorghe Dobre a cochetat cu acest curent când era mai tânăr, dar nu a fost un textualist, cel puțin în prozele pe care le cunoaştem noi şi la care facem referire. El a plonjat într-o realitate dintr-un alt veac, dar concretă, pe care o scoate la lumină cu un stil de adevărat maestru al cuvântului patinat, dar cu atât mai prețios.

Domnul Aurel Anghel îşi declină dotările în privința prozei şi în special a prozei scrise de Gheorghe Dobre, pe care-l şi interpelează: ”Ce fel de proză este aceasta, domnule Gheorghe Dobre, ori nici domnia voastră nu ştie şi aşteaptă nerăbdătoare să iasă din gura vreunui porumbel dintr-o cronică tridimensională?”

Cum să nu ştie Gheorghe Dobre? El ştie foarte bine ce a scris, necazul este, după părerea noastră, de ce s-a oprit. Şi domnul profesor Aurel Anghel ştie ce scrie, dânsul fiind un maestru al metaforei, tocmai de aceea şi noi am folosit acest fals „Drept la replică” drept pretext pentru a putea recomanda, celor care vor să ne asculte, un prozator deosebit.

I. Neşu

Evadare

Spasmele nu mai conteneau. Ba mai mult, se intensificau sub zalele ruginite ale negării care o pătrunseseră. Din când în când, la ploaie prea multă sau la soare năprasnic, lanțul tindea să se slăbească, şi-atunci ea încerca să scape, să alunece cumva, dar, când era pe punctul final, lanțul se strângea iar şi durerea venea în galop nebun asupra ei.

De când se întâmpla asta, greu de spus… De când se născuse? Oh, nu! Dar ea nici nu se născuse. Ba da, dar nu sesizase asta cel ce o născuse. Era practic ca un copil surghiunit încă din pântec, într-un alt pântec, în care se putea dezvolta, atât cât îi permitea pântecele adoptiv, date fiind condițiile de nealăptare maternă.

Şi totuşi, astăzi contracțiile erau foarte puternice, foarte dese; durerile ei, însă, mai calde. Simțea lumina şi căldura vieții ei ce se întrevedea printre frunzele rare ale angoasei lui sfâşiată de o putere mai mare.

Ce putere? Nu se poate şti. Poate chiar strigătul ei care reuşise să scape în momentele de slăbiciune ale lanțului.

Încă o lovitură, încă o contracție, încă o durere, dar gata: lanțul ruginit se rupse, şi ea țâşni din el extaziată…

Era ea, rugăciunea. Acum se purta pe deasupra lui, mulțumită. Lui îi venea greu să o recunoască. Ceva îi insufla ideea că ea se zbătuse în el dintotdeauna. Uneori simțise şi el, dar abia acum realizase ce se întâmpla în interiorul lui. Bulversat de vederea ei, căzu fără putere în genunchi. Îşi putu totuşi ridica privirea spre cer.

Ea atât aştepta. Un semn. Certificatul ei de naştere era semnat. Se urcă la Tatăl ei primordial şi-L îmbrățişă, apoi îi şezu pe umăr, aducându-i ofranda ei.

Născătorul ei, rămase în genunchi, ca o statuie încă vie. Deodată fu cuprins de un fascicul de lumină şi căldură. Căzu răpus. În cădere, sărută glia din care cândva fusese plămădit. Simți că se întrepătraunde cu ea; doar o parte trupul. Sufletul, mai că luă urma rugăciunii. Dar se opri la timp. Îşi dădu seama că este slăbit. Se hrăni cu dumnezeirea ce plutea în jurul lui, adusă de acea lumină puternică şi acea căldură dulce.

Încet, încet, se întremă. Se privi în el însuşi…

Trăia.

Romeo A. Ilie

Ziua îndrăgostiților la Centrul Cultural “Ionel Perlea”

Duminică, 14 februarie 2010, a avut loc la Centrul Cultural “Ionel Perlea” un recital, oferit de profesorii şi elevii de la Liceul de Artă “Ionel Perlea” cu ocazia zilei îndrăgostiților. Muzica interpretată a fost diversă, oferind publicului momente vocale şi instrumentale, atât clasice, romantice, cât şi de muzică uşoară.

În ciuda emoțiilor celor mici, recitalul a avut un înalt nivel artistic. S-au remarcat prin sensibilitate şi profesionalism, momentele oferite de prof. Radu Elena Gabriela - un duo al compozitorului rus Reinhold Glier, interpretat împreună cu elevul Ionuț Bolozan, piesă dificilă, intonată impecabil. Elena a revenit, de această dată într-o versiune solistică, cu o interpretare calitativă şi originală a unui vals de Aram Haciaturian, piesă de virtuozitate.

Alte giuvaere muzicale au fost momentele vocale, în care am avut ocazia să auzim nişte voci minunate, bine puse la punct din punct de vedere al tehnicii vocale şi al interpretarii. Soliştii vocali au fost Lilia Cobelea, profesoară de canto la liceul de Artă “Ionel Perlea”, Diana Şerban, elevă a liceului, voce cu un viitor promițător în muzica uşoară, şi Andrei Bălăceanu, profesor la Liceul de Artă “Ionel Perlea”, care ne-a oferit o momente variate de muzică uşoară: “Feelings” - trompetă, cu improvizații de jazz; o baladă rock - voce; “You are so beatiful to me” - pian şi voce, superbă realizare în stilul cafe-concert. Publicul a cerut bisuri, şi a primit “My way” de Frank Sinatra, voce şi pian, şi o altă baladă rock - “Bed of roses”. În finalul recitalului, a revenit pentru a interpreta în duet cu Diana Şerban piesa “I want to spend my life time loving you”. Şlagărele au avut un succes deosebit la public, fiind în concordanță cu tema recitalului

Prezentarea realizată de organizatori a fost deosebită. Informatiile oferite au fost mai mult poetice decât de natură informativă, legând momentele artistice de semnificatia recitalului - o sărbătoare a iubirii. Prezentatoarea, Gheorghe Emilia, a fost o gazdă bună, prezența sa fiind comparabilă cu cea a crainicelor emisiunilor de divertisment ale televiziunii. Pe durata recitalului maraton, aproape nimeni nu a părăsit sala, ascultătorii fiind țintuiți pe scaune de frumusețea muzicii.

Prof. Grigoropol Andreea

Din Fondul Documentar al Bibliotecii Municipale "*Constantin Ţoiu*" din Urziceni

VĂ ROG SĂ-MI RĂSPUNDEŢI

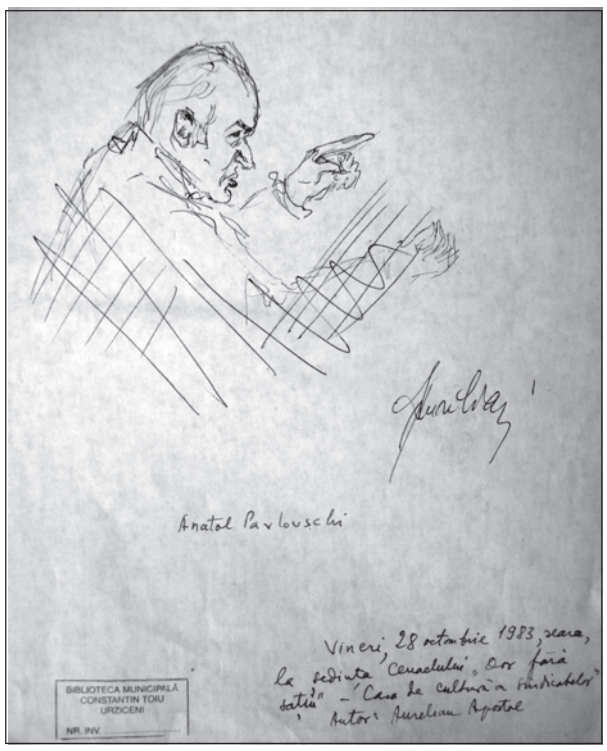

O carte poştală cu un timbru imprimat cu stema ţării, 3o de bani. E scrisă cu roşu, iar în stânga, într-un dreptunghi, un con de aceeaşi culoare încadrat de cuvintele "*sîngele dăruit redă viaţa*". Expeditor: *Ştefan Tănase, Patru-Fraţi, Ilfov*. Destinatar: *Prof. Anatolie Pavlovschi, Liceul Teoretic Urziceni*, Judeţul *Ilfov.* Abia acum îmi dau seama de mângâierea înaltă pe care o resimt când citesc *Anatolie* şi nu *Anatol,* cum îl ştiam pe Papa. Plin de ecouri tainice, dintr-o geografie îndepărtată, noul prenume scris de poet îmi descoperă pentru o clipă intimitatea celui care îl poartă. Îl purta... Mlădie, generoasă, promiţătoare. Sus de tot, între conul de sânge şi stema de altădată, deasupra înscrisului CARTE POŞTALĂ şi a celor două ştampile de la Patru-Fraţi şi Urziceni, Ştefan Tănase a scris cu acelaşi pix cu pastă neagră "*Vă rog să-mi / răspundeţi",* iar dedesubt semnătura cu iniţialele *ŞT*. Data poştei din Urziceni este imprimată mai clar, *113.25.78.* Cred că ochii şi ochelarii nu mă înşală. E foarte important şi de aceea mi se aburesc.

Pe cealaltă parte e scris cu aceeaşi pastă neagră, fără margine, de o mână încă flexibilă. Textul începe tot de sus, ca şi când poetul s-ar fi gândit că ceea ce ar fi vrut să-i trasmită domnului Profesor n-ar fi încăput pe suprafaţa fixă şi modestă a acelei cărţi poştale. "*Mult stimate Domnule profesor./ V-am scris din spitalul Armăşeşti, unde, pe un pat de/ grea suferinţă, simţeam nevoia unei mângâieri. Poate nu /aţi primit scrisoarea, sau probabil timpul nu v-a permis / lucsul unor 10 minute de libertate ca să-mi scrieţi. Eu rămân /tot cu sufletul agăţat de bunele Dv. Sentimente pe care le/ aveaţi pentru mine, odată, nu prea de mult. Incă mai/ sufăr. Paralizat pe jumătate, capul şi picioarele, trunchiul/ e încă sănătos, abea mă târăsc până la cooperativă /după ţigări. La celelalte am renunţat. Nu pot să mai/ scriu, să mai citesc. Vecinii mă privesc atent şi cu /milă, atunci când, încet, abea mişcând picioarele/ mă chinuiesc s-ajung la coop. Poate că m-aţi uitat, poate/ că aţi început şi Dv. să mă ignoraţi, pentru că nu mai /sunt cel ce eram în 1968-1969, adică, o certă promisiune./ Aveţi la Dv. manuscrisul meu "Parnasul Rediviva". Ce /s-a făcut cu el? L-aţi predat ed. Cartea Românească, aşa/ cum era vorba, ori e tot la Dv.? E un vers care* "(urmează două cuvinte pe care nu le descifrez, apoi nişte urme de linii în cartonul cărţii poştale, de pastă care nu mai vrea să vină).

Inscrisul pare să fie din luna martie 1978, cu cinci luni înainte de moarte. Atunci eram student ultimul an la filosofie, iar cu domnul Profesor mă întâlneam când veneam acasă, la părinţi. De cele mai multe ori îmi vorbea despre părinţii domniei sale, bătrâni şi neputincioşi, de care avea grijă. Mai târziu, când eu însumi îndeplineam acest rol pentru părinţii mei, mă privea cu înţelegere. La spitalul din Armăşeşti, de fapt secţia de boli interne a Spitalului din Urziceni, am ajuns cu tata de peste 20 de ori, aflat în crize de astm bronşic. Aşa că locul de suferinţă al poetului Ştefan Tănase îmi este, oarecum, cunoscut: saloane înalte, cu câte 6 paturi, ferestre mari şi pacienţii, majoritatea oameni ai satelor. Aici, zei erau doamna doctor Stănescu şi domnul doctor Cocârlă. Pentru că tata fusese subofiţer în armată, noi îl făcusem pe doctor "colonel". La externare, invariabil, îl întrebam: "Ce-a scris, tată, domnul colonel?" Şi tata, stabilizat şi cu o nouă perspectivă asupra vieţii, până la criza următoare, inevitabilă, spunea zâmbind: "Ameliorat."

Când a scris cartea poştală, poetul suferind era şi el externat şi avea acelaşi orizont al vieţii. În legătură cu scrisoarea trimisă din spital domnului profesor Pavlovschi, am găsit un plic gol cu ştampila pe verso *Urziceni, 098.7509* , deci n-ar fi putut să conţină scrisoarea trimisă recent din spitalul Armăşeşti. Cert este faptul că poetul Ştefan Tănase nu primise răspunsul atât de aşteptat de la omul care mai conta în ecuaţia simplă şi dură a existenţei sale de atunci. Poate l-a primit după revenirea cu această carte poştală. Şi ar fi trebuit să se afle în posesia destinatarului.

In august 1978, când a murit, nu aflasem încă de poet. Abia în 198l, când am devenit director al Casei Orăşeneşti de Cultură Urziceni, l-am auzit pe domnul Radu Victor, originar din comuna Coşereni, metodist şi, în ascuns, discipol al poetului Ştefan Tănase, recitând, în liniştea răcoritoare a clădirii de pe strada *Buzăului,* azi şi înainte de 1944, *Regele Ferdinand,* versurile care îmi sună şi acum în inimă ca o doină a locului: *"O căruţă cântă-n bărăgan..."* Ieşind la pensie, domnul Radu s-a dedicat, ca şi înaintaşului său, poeziei, scriind ciclurile de versuri" *Câmpia soarelui", " Confesiune", "Cioburi" şi "Nemuritorii"*. In 1996, obţine premiul "*Ştefan Tănase"*.

Necrologul pe care Papa îl va citi la înmormântarea poetului Ştefan Tănase îl lecturez ca pe un posibil răspuns dat cărţii poştale de mai sus, în văzul şi auzul celor prezenţi şi al spiritului defunctului, căruia, la un moment dat, domnul Profesor i se adresează.

12 aug.1978 (E notat de mână, cu scrisul atât de cunoscut al domnului Profesor) / *Intristată adunare,/ A căzut tristeţea peste sat... Cel care ne aducea mireasma brazdei şi ne făcea să simţim frumuseţea Bărăganului a scris cuvântul SFÂRŞIT./ Poetul-ţăran Ştefan Tănase, bunul nostru prieten, a plecat spre un tainic tărâm ca să se întâlnească cu Meşterul Manole, cu Ciobanul plâns de o mioriţă; s-a dus să-i caute pe marii voievozi ai scrisului românesc pe care i-a iubit fără încetare./ Omul cu gesturi neliniştite şi cu priviri iscoditoare a căpătat, neaşteptat, liniştea şi tăcerea pământului./ Nouă, celor care l-am iubit, ne-au rămas stihurile lui făurite în nopţile de nelinişte şi nesomn. Ne-au rămas cântecul bucuriei şi durerii ţărăneşti, preaslăvirea patriei, murmurul iubirii şi vârtejul neliniştii din mereu proaspetele sale versuri./ Noi, membrii cenaclului literar "Mihu Dragomir" din oraşul Urziceni, nu vom uita serile de vrajă când nea Tănase, după ce ne binecuvânta cu privirile pline de neastâmpăr, cu o răsuflare mirosind a câmp şi stele, ne citea, încrâncenat, din stihurile sale: "Mi-e dor de-o noapte cu beţii de lună/ S-aud pădurea, lângă noi, cum sună;/Mi-e dor de-un plug, arând, pieptiş, pe coastă,/ Purtând, în el, copilăria noastră."/Iubitorii de poezie din satele şi oraşele judeţului Ilfov îşi vor aminti mereu de poetul-ţăran Ştefan Tănase care îşi citea cu un ciudat neastâmpăr poeziile sale./ Mii de cititori, în ceasuri de bucurii sau de nelinişti, vor răsfoi cu înfrigurare paginile volumului de poezii "Psalm teluric." Mielu C. Marin, Dorel Marinescu şi ceilalţi prieteni şi rude îl vor căuta mereu acasă!/ Noi, prietenii de cenaclu, ne hotărâsem să venim la Patru-Fraţi şi să te ascultăm citindu-ţi ultimile poezii ca atunci, într-o minunată zi de februarie, când ne-am înfrăţit, în faţa modestei tale case, în cântecul fără întrerupere, al poeziei. Dar, aşa cum ai scris într-o poezie: "A rămas caietul tot neterminat.../ Doamne! Ce tristeţe cade peste sat!"/ Acum, după tragica ta nuntă cu moartea, cu un mare gol în suflet, ne despărţim şoptindu-ţi ultimele versuri din poezia "Altă spovedanie": "Şi-un plop cândva de mi-o umbri mormântul,/ Şi stelele de-asupra-mi de-or să cadă,/ Vor spune celor mulţi, că eu, cuvântul/ L-am îmbrăcat în haină de baladă."/Adio, Ştefan Tănase!"*

..Ultimul poem din care domnul Profesor Anatolie Pavlovschi a citat se găseşte în volumul rămas inedit " *Parnasul Rediviva*" , de care poetul Ştefan Tănase nu mai ştia nimic. Are numărul 58. Papa îi confirma că manuscrisul nu se pierduse dar mai avea de aşteptat până să vadă, cum se spunea, lumina tiparului. Pe 22 noiembrie 1993, l-am condus şi pe dânsul pe drumul fără întoarcere, la capătul căruia cei doi s-au întâlnit pentru totdeauna. Adio, Papa! Adio, Ştefan Tănase!

Alexandru Buleandră,
director Biblioteca Municipală
"Constantin Ţoiu"

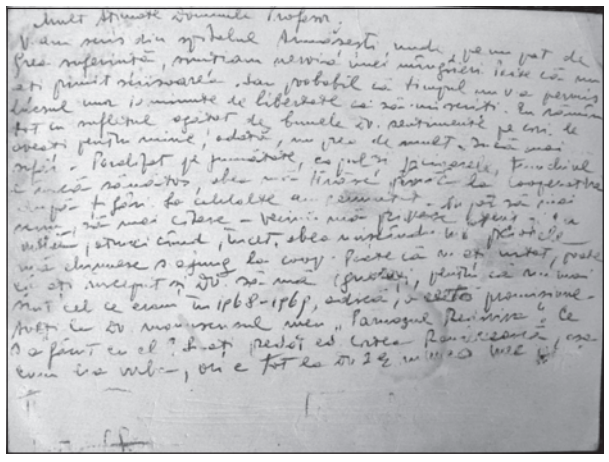

Din Fondul Documentar al Bibliotecii Municipale "*Constantin Ţoiu*" din Urziceni

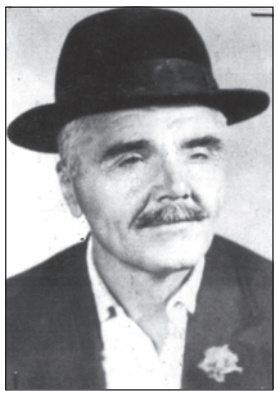

ŞTEFAN TĂNASE

PARNASUL REDIVIVA

POEZII
VOLUM INEDIT. FRAGMENTE

Dosarul, îngălbenit, are scris pe copertă, cu pix cu pastă albastră, "ŞTEFAN TĂNASE/ PARNASUL/ REDIVIVA/ POEZII". Pe prima pagină, de titlu, poetul a adăugat, sus în dreapta, *"Ştefan Tănase, Patru – Fraţi, Ilfov, Oficiul poştal Fierbinţi"*. Volumul cuprinde 96 de poeme numerotate şi semnate de poet. Este dactilografiat îngrijit, fiind prima copie sau manuscrisul de bază. Nicio poezie nu este datată. Dosarul are 98 de file, ultima albă.

Alexandru Buleandră

1. Mie însumi

Urcam surdine de tăceri
Pe unde cântă nicăieri
Şi-n melodii de bas profund
Încerc de mine să m-ascund.

Mi-e grea făptura împlinită
De-atâta zare nenuntită
Pe care-o tot închid mereu,
În grota sufletului meu.

Nu mai scânci după jivine...
Timpul trecând pe lângă tine
Pe suflet şi pe trup îţi lasă
Pământul care te apasă...

Iar mâine, sigur, ţi-o fi casă.

2.Spre mâine

Ca un vapor titanic pornii spre zări albastre
Să vadă albatroşii cum drumuri noi deschid,
Cum visurile-nchise în inimile noastre
Ca pasăre măiastră, găseşte-acelaşi vid.

Şi m-am pornit cu surle şi trâmbiţe măiastre
Să cânt tot orizontul ce-n braţe-am să-l cuprind,
Dar sufletul, acelaşi, cu tăinuiri sihastre
În mine, ca hulubul, tot zburdă, să nu-l prind.

E-atâta-ngemănare de vrajă şi genuni
Când barca mea pluteşte spre orizonturi mute,
C-aştept aceleaşi multe şi tainice minuni
Sudoarea să mi-o şteargă şi fruntea să-mi sărute.

Or mai putea, spre mâine, vâslind, să mă ajute?

12.Simplu verset

Pe trotuarele tăcerii
Cu mine, iarăşi, m-am plimbat
În calda melodie-a verii
Ce-n strai de visuri m-a-mbrăcat.

Şi-am tot vorbit de toate cele
În liniştea ce-mi sta pe-aproape
Aşa cum cântecele mele
Îmi fâlfâiau, în gând, prosoape.

Ne-am înţeles din trei cuvinte...
Seara de noi se agăţase
Când inima şi mai fierbinte
S-o ascultăm ne îndemnase.

Cu nostalgiile tixite
În carul sufletului meu
Ne-am despărţit pe nesimţite...
Iar drumul tot cotea mereu.

16.Regăsire boemă

Această frunte cu azur tivită
Se tot apleacă-n faţa mea, răchită.

Visul urcat, spre cer, de subţiori
Se leagănă în tinereşti fiori.

Şi cresc în mine, lujeri de lumină
În faţa cărora, eu celălalt, se-nchină

Cerând uitării care-o simt aproape
În linişte de veacuri să mă-ngroape.

Ce zici iubito? Nu-i aşa că-i bine
Trecutul tot să se renască-n mine?

20. Ei

Te-am cunoscut, odată,
În haină de copil
Când liniştea mea, toată,
Era un vodevil.

Veneai, râzând, spre mine
Cu cetină-n privire
Şi-n zumzet de albine
Visai nemărginire.

Ne-am întâlnit la poarta
Întâiului sărut,
Aşa mi-e, poate, soarta
Să nu pot să te uit.

În mine te am vie
Ca pe-un izvor de munte
Şi visul întârzie
Aici, adânc, sub frunte.

Mereu te chem aproape
Deşi te ştiu departe,
Îmi joacă în pleoape
Imagini vechi, deşarte.

Mă scutură fiorul
Ce l-am trăit cândva...
Acesta mi-este dorul
Murind în umbra ta.

58. Altă spovedanie

In minte bat copitele trecutului
Copitele-amintirii bat în mine -
Timiditatea veche a sărutului
O tot păstrez, tăcere, pentru mine.

M-am renăscut în zilele cu soare
Şi-n zilele de basm întârziat -,
Prezentul meu e tânără licoare
Din cupe mari, pe lume, revărsat.

Voi creşte pom înalt peste milenii
Plantând, în viaţă, alte poezii
În formă de tăceri şi de utrenii
Asupra cărăra tot eu să întârzii.

Şi-un plop cândva de mi-o umbri mormântul
Şi stelele deasupră-mi de-or să cadă
Vor spuine celor mulţi, că eu, cuvântul
L-am îmbrăcat în haină de baladă.

65. Cuvânt despre cuvinte

Pe albe portative, mă tot visez cântând...
Spitalul cu pereţii, tot alb, mă împresoară
Şi melodia, zburdă, în juru-mi căprioară
Şi-mi şi aud timpanul, de-o vreme, fremătând.

Dar în spitalul, mare, cât dragul meu cătun
Se-nghesuiesc bolnavii spre lună şi-nspre soare
Că simţi cum de o vreme, nimica nu-i mai doare
Doar spasmul, câteodată al unui biet nebun.

Suntem aici, de-a valma şi regii şi-mpăraţii
Milionari cu mândre moşii şi acareturi
Se lasă bucuria-mpletită cu fireturi
Dar când pe unu-l doare îl ajutăm ca fraţii.

Plângând, în pumni, motivul, că astăzi sunt bolnav
Regret că timpul trece fugar şi nu mă lasă
Să scriu o amintire şi s-o trimit acasă
Mi-e trupul prea nevolnic, acuma şi gubav.

Dar nu disper şi-n mine speranţa creşte vie
Că într-o zi, acasă, m-oi vede sănătos...
Dar medicul, în vână, mă-nţeapă, mai vârtos
Iar moartea – ce-ntrebare – pe unde întârzie?

M-aş revedea în satul cu tinere lumini
La care tu, copilul, ai voie să te-nchini.

89.In memoriam
1.
Cu gândul, prin pahare, dus
Mi-am spus tot ce-am avut de spus.

Şi la ureche mi-am şoptit
Cât am trăit, cu ce-am trăit.

M-am întrebat, pe mine, iar
Ce gând mă paşte în zadar.

Şi mi-am răspuns cum cred că-i bine
Nu mai sunt astea pentru mine.

Albit pe frunte şi la tâmple
Ce-ar mai putea să se întâmple?

La pat, ca mâine am să cad
Spre mâine, mie, să-mi fac vad.

Şi-atuncea între vis şi viaţă
Văzând prieteni ca prin ceaţă

Cetindu-mi poeziile plângând
Voi trece dincolo cu toţi în gând.

Şi-i voi păstra frumoasă amintire
Până la cea de dincolo-ntâlnire.

Şi-aş chiui să ştie şi pământul
Că îmi voi ţine, chiar de mor, cuvântul.

RADU CÂRNECI – O PERPETUĂ ANIVERSARE A FAPTEI

Ne-a deprins cu fapta definindu-i spiritul. Ne-a desprins cu versul din mlaştinile materiei, înălţându-ne spre bucuriile metafizicului.

A rânduit totdeauna în lucrul său ca spiritele înalte ale poeziei, aflate în viaţă sau trecute în nefiinţă, să nu fie uitate.

Unul dintre marii promotori ai sonetului în poezia românească, Radu CÂRNECI se află în fericit miez de februarie în faţa unei multiple aniversări: aniversarea a optzecişidoi de ani de viaţă, aniversarea unor iluştri ani de carieră literară şi aniversarea naşterii unuia dintre cei mai doriţi copii spirituali din mulţimea celor pe care deja îi are: „Antologia sonetului românesc”, în trei volume. Urmând antologiilor „Poezia pădurii”, „Mari poeţi ai iubirii” şi „Cinegetica”. Sus-amintita lucrare reprezintă una dintre marile realizări de spirit ale neamului românesc pe care Radu CÂRNECI şi-a asumat-o ca pe multe altele, în marea sa dorinţă de frumos, de nobil şi irepetabil.

Contribuind cu prodigioasa dumisale activitate la temelia literaturii române contemporane, Radu CÂRNECI constituie, la acest moment, o pildă de viaţă întru simţire-gândire-voinţă şi respect pentru valorile autentice autohtone şi universale.

LA MULŢI ANI, MAESTRE!

Vă cinstim şi vă iubim – noi, toţi aceia care nu am uitat să vieţuim în Poezie.

Pentru fiecare

Am pentru fiecare podoabe în privire
În suflet rugăciune şi-n spirit ploi de-argint
Dar o fisură gravă îmi sapă în zidire
Că în suişul Legii adeseori mă mint.

Mă ţine-un văl de plasmă de-a trece peste praguri
Încerc să duc un munte dar pasul mi-e târziu
Tânjesc să-mi rostesc viaţa cu ale ei şiraguri
Expresie a ceea ce năzuiesc să fiu.

Las răul să pătrundă prin porii depărtării
Mă încălzesc ispite când când focul mi-e destin
În pasul către alţii mă risipesc pierzării
Amân şi suferinţa – dar Binele amân.

Am pentru fiecare nădejdi de ape line
Dar mie numai fapta îmi ţese rang de fier.
Dă-mi, Doamne, o potecă – de stâncă mă voi ţine
Să seamăn între semeni sclipiri de juvaer.

SONET

Un exerciţiu mut îndeamnă firea
La acoperământul cu pământuri
Strânse-n otrava celor patru vânturi
Abrupt ştirbind în spirite menirea.

Din inefabil rotunjind privirea
Vin solii morţi-n slabele frământuri
Atraşi de magma platelor descânturi
Pururi la poli extremi cu nemurirea.

Dar când la descompunerea înceată
O aripă se ţese-n plăsmuire
Toţi îngerii vor năvăli în ceaţă

Să recompună-ntreaga măsluire.
Materia, în viu alunecată
Va străluci de spirit prin Iubire.

Adria BĂNESCU

SONETUL XII

Din tinereţe părul meu căruntul
ca o cunună de înţelepciune
stins arde-n jurul tâmplelor şi-mi spune:
departe-i Cerul stă în noi Pământul!

Din tinereţe mi-e stăpân Cuvântul
cel dăruit cu spaimă şi minune
cel căutând comoară să-mi adune
învingător învins pe care cântu-l!

Din tinereţe patimile toate
m-au năvălit ca hoardele-n plăcere
storcându-mă de vlagă peste poate –

O, ce târziu te redescopăr: una
şi singura minune în tăcere
chemându-mă şi alungând minciuna...

SONETUL XIV

... Mereu murim cu fiecare clipă
spre-a ne ivi în clipa care vine
ca o lumină aprinzând lumine
frumoase mistuindu-se în pripă

E pasul scurt dar bucuria ţipă
precum polenul fecundând cu-albine
sămânţa-gând spre fructul sfânt în sine
esenţă din iubirile-n risipă.

(Să speri că Moartea e în altă viaţă
să crezi că Viaţa-aceea nu te-aşteaptă
să uiţi de-al Veşniciei ochi de ghiaţă!)

La cumpănă pe nevăzută treaptă
eu mă topesc în mine ca o ceaţă
în clipa ce spre clipă mă îndreaptă...

Radu Cârneci

Duminică, 14 februarie 2010, maestrul RADU CÂRNECI a împlinit venerabila vârstă de 82 de ani. Poet redutabl, traducător şi antologator, om de cultura enciclopedică, unul dintre marii creatori români din a doua jumătate a veacului XX, secol binecuvântat în artişti eminenţi, poetul Radu Cârneci este un important şi statornic prieten al scriitorilor originari din Bărăganul ialomiţean, cărora le-a făcut de nenumărate ori onoarea de a-i remarca şi de a-i selecta în antologiile sale, impunătoare monumente de literatură şi cultură universală şi românească.

Alături de o filială îmbrăţişare, împreună cu urări de viaţă bogată şi lungă, din partea tuturor colegilor, dedic lui Radu Cârneci aceste scrisori tocmai depuse în căsuţa poştală a poeziei.

(Şerban Codrin)

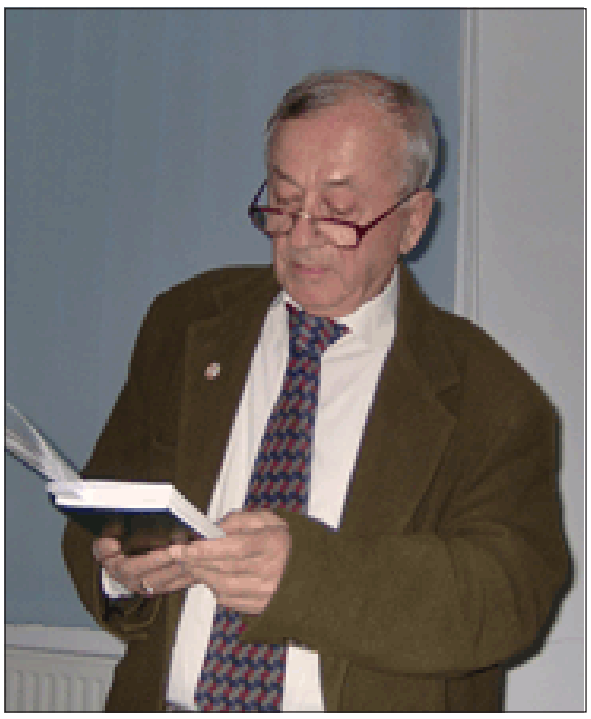

*

Sonetul e-un castel medieval
Pe temelii vânjoase, de bazalt,
Stânci peste stânci ridică spre înalt
Lumina piscurilor de cristal.
Interiorul pare-ntunecos,
Ci mari maeştri de ceremonii,
Un Shakespeare sau Petrarca-aprind făclii
Spre-a-şi dovedi heraldicul folos,
Iar poetarzii lumii la un loc
Deşiră, de mătase,-acelaşi ghem
Şi-l împletesc cu trudă-ntr-un poem
De paisprezece versuri cu noroc…
Nu l-au mai isprăvit, încă se-ntrec,
Schimbând muzeul pentru-un bar *hi-tech*…

*

Un pui de brad îmbrăţişând pădurea,
Pădurea mângâind un pui de brad
N-au luat în seamă pânda cu securea…
“ – Pletosule, fii pentru-un ceas nomad,
Apoi, împodobit la patru ace,
Copil de munte-n casă de oraş,
Spre mare bucurie te-oi preface
În cel mai drag, la chef de chef, părtaş!”…
Promisiunea s-a-mplinit îndată
Cu stele-n cetini, foc de lumânări
Şi-urări să fie binecuvântată
Cântarea închinată-ntre cântări…
De-a doua zi, gropi acre de gunoaie
L-au prăpădit sub boschetari şi zoaie…

*

Adaos operelor incomplete,
Îngăduindu-şi sieşi o favoare,
Într-o livadă cu cireşi în floare
Maestru-şi scrie cartea de sonete.
“ – Te-ai devotat pasiunii creatoare
În paradisul fără pruni, poete!
Nu-nfometat, ci vei muri de sete,
Precum ţi-s mâzgâlelile, cu-ardoare!”
“ – Strigaţi degeaba, pentru mine, fie
De mac, de levănţică sau a sorţii,
Un vers e-o floare sub asediul morţii,
Fiinţă, flacără în agonie,
Şi-o împlinesc spre formă ideală,
Poem într-un atelier de gală…”

Şerban Codrin

Eterna fascinație a sonetului

De curând a văzut lumina tiparului o lucrare monumentală şi îndelung aşteptată, conceperea şi truda întocmirii ei aparţinând lui Radu Cârneci, poet, eseist şi traducător de marcă. E vorba de **Antologia sonetului românesc**, apărută la Editura **Muzeul Literaturii Române** din Bucureşti, după cum urmează: volumul I în 2007, volumul al II-lea în 2008 şi volumul al III-lea în 2009. Piesele, deloc puţine, ale fiecărui volum sunt încadrate de prefeţe şi postfeţe documentate şi consistente semnate de exegeţi literari de frunte ai literelor româneşti, antologatorului alăturându-i-se nume sonore de eseişti precum Constantin Ciopraga, Dumitru Micu şi Mihai Cimpoi. Astfel, sonetul românesc care se apropie de venerabila vârstă de două sute de ani se bucură de o judicioasă plasare organică în paradigma speciei în literatura universală, fiecare exeget jalonând principalele momente din devenirea mai mult decât longevivă a sonetului, acest rege al poeziei cu formă fixă cum a fost nu o dată numit în tratatele de versificaţie sau de teorie literară. Sonetul, faţă de alte specii a căror întocmire reclamă virtuozitate, şi aş aminti aici trioletul, vilanela, rondelul, balada (în sens medieval), pantumul, virelaiul, laiul, sextina, cântecul regal, glosa, gazelul, cărora li se adaugă în vremea din urmă poemele de sorginte niponă (haiku, tanka, haibun, renku, rengay etc.) a fost cultivat de poeţi din majoritatea literaturilor europene, de unii incidental de alţii în volume întregi. Încercările de inovare a speciei n-au lipsit nici ele în decursul timpului, impunându-se în final două modele care se completează şi se tolerează reciproc: cel sudic sau neolatin şi cel nordic sau insular, ilustrate superlativ fiind de Petrarca, respectiv de Shakespeare.

Specia a apărut în sânul Şcolii siciliene de la curtea împăratului Frederic al II-lea, majoritatea istoricilor literari atribuind această iniţiativă lui Giacomo da Lentini, în jurul anului 1200. Era vorba de 14 versuri în endecasilabi, scrise câte două în acelaşi rând şi având finalul (cuvintele-rimă) marcate grafic cu cerneală de altă culoare. Alţi poeţi italieni, precum Guido Guinzelli, Guido Cavalcanti, Dante Alighieri, din perioada cunoscută sub numele de *Il Dolce stil Nuovo*, au propus o nouă schemă prozodică. În secolul al XIV-lea umanistul Francesco Petrarca scrie **Canţonierul**, în care, din 366 de piese poetice 317 sunt sonete de dragoste pentru Laura, iubita sa timpuriu dispărută. Sonete a scris şi genialul şi polivalentul Michelangelo Buonarotti dublând numărul terţinelor. În Franţa, sonetul a fost preluat de Clément Marot, Pierre De Ronsard, Joachim du Bellay şi alţi poeţi ai Pleiadei. După o perioadă de dezinteres, specia va fi revitalizată de către parnasieni ca şi de precursorii simbolismului (Verlaine, Mallarmé, Baudelaire, Rimbaud), ori de ermetici mitologizanţi ca neoclasicul Paul Valéry. În Spania, încercări care nu s-au impus se datorează lui Iñigo López de Mendoza cu ale sale 42 de piese de profil grupate sub titlul **Sonetos fechos al italico modo**, sau Marchizului de Santillano, victoria finală urmând să fie repurtată, în 1526, prin barcelonezul Juan Boscán, ori de Garcilaso de la Vega. În secolul al XVI-lea de o frumoasă apreciere se bucură Diego Hurtado de Mendoza, Hernando de Acuña, Fernando de Herrera. Tot în literatura spaniolă, sonetul a mai fost cultivat de Lope de Vega, Gongora, Quevedo, Caldéron, Cervantes şi alţii. O vreme, sonetul a ieşit din câmpul de interes al poeţilor, dar a reapărut spre finele secolului al XIX-lea. În literatura portugheză sonetul a fost ilustrat pentru întâia oară de Sá de Miranda care a cunoscut specia în timpul unui sejur în Italia. Lui i se alătură Luis de Camões (cel mai important sonetist portughez) sau Antero de Quental. În literatura catalană, sonetul apare pentru întâia oară la mijlocul veacului al XV-lea la Tere Torroella, exponentul de bază fiind Pere Serafi (autor a peste 60 de sonete apărute postum), sau Josep Carner.

Pe lângă neolatini, alţi poeţi care au ilustrat sonetul în literatura europeană au fost Shakespeare (la englezi), Goethe şi Rainer Maria Rilke (la germani).

Bogatul material faptic rezumat în rândurile de mai sus ne-a fost inspirat de o extrem de documetată lucrare de masteriat a Adrianei Boulescu: **Sonetul în Romania** (**Civilitá italiana e cultura europea),** truvabilă pe Internet şi care ar fi prefaţat sau postfaţat cu cinste unul dintre cele trei volume ale antologiei lui Radu Cârneci. Sugestia rămâne valabilă pentru un eventual volum al patrulea sau, de ce nu, pentru un altul, necesitând o muncă nu mai puţin titanică, **Sonetul în literatura lumii**, lucrare în care contribuţia românească n-ar fi deloc modestă sau marginală. Dialogul inter şi intracultural văzut prin prismă sonetologică este, antologia în discuţie dovedind-o cu prisosinţă, unul de la egal la egal, debarasat de complexe naţionale, sonetiştii români recuperând din mers în nici două veacuri de literatură ceea ce în alte spaţii culturale mai cu tradiţie se eşalonează pe aproape un mileniu. Sonetul autohton nu rămâne doar o imitaţie servilă a celui neolatin sau a celui nordic, ci se vrea şi reuşeşte să fie o replică viguroasă, vehiculând deopotrivă un fond românesc şi universal, prin aluziile mitologice şi culturale de rigoare. « Coroană de aur a poeziei », cum îl numeşte antologatorul în considerentele sale preliminare, sonetul are ca o primă trăsătură exprimarea poetică esenţializată El îi conferă poeziei demnitatea originală, demnitate de care cohorte întregi de *verslibrişti* contemporani şi-au bătut joc şi au maculat-o fără urmă de pietate. O antologie, indiferent de natura tematică şi de profilul ei, este, se mai sugerează în prefaţa autorului, echivalentă cu o istorie a literaturii, sau măcar poate juca rolul acesteia, cu specificarea că în orice tip de scriere, lucrare întocmită prin însumarea de texte elaborate de-a lungul timpului de autori diferiţi, coeficientul de subiectivism al celor (celui) care fac(e) selecţia este mai mare : « Avem credinţa nestrămutată că antologiile se constituie şi rămân ca excelente instrumente de lucru, de informare, de stocare şi protejare a spiritului cultural şi istoric, al unor momente, teme şi idei ce trebuie reţinute şi pentru valoarea lor intrinsecă » (Vol. 1, p.8).

Realizarea acestei antologii împlineşte visul lui Tudor George, împătimitul sonetist român cu care *timpul n-a mai avut răbdare* (op.cit., p.8), de-a fi devenit el însuşi antologatorul provocatoarei specii literare. Încercări asemănătoare s-au mai făcut în literatura română, printre predecesori numărându-se Gheorghe Tomozei cu **O sută de ani de sonet românesc** (1973), precum şi Dieter Paul Fuhrmann cu « eleganta plachetă plurilingvă (română-germană-franceză) » **LXXX Sonete** (l999).

Antologia spulberă, pe cât posibil, şi asta de la bun început, ponciful răsuflat al irelevanţei limbii române pe plan european. Astfel, Gheorghe Asachi, enciclopedistul care a implantat sonetul în spiritualitatea românească (în 1821) a început prin a scrie astfel de piese de virtuozitate direct în limba lui Petrarca. Mulţi alţi poeţi români vor scrie sonete în ţara de adopţie sau într-o altă limbă, dragă inimii lor, de mai largă circulaţie. E, apoi, lăudabilă iniţiativa sau inspiraţia antologatorului de a-şi învrâsta, ori de câte ori are ocazia, lucrarea cu traduceri în alte limbi a multora din piesele de rezistenţă ale cărţii. De pildă, **Trecut-au anii…**, cunoscutul sonet eminescian, e reprodus şi în spaniolă, sub semnătura lui Valeriu Giorgiadi (**Cual nubes largas**…), ori **Veneţia**, în versiunea germană a lui Dieter Fuhrmann (**Venedig**), acesta din urmă traducător foarte prezent cu versiuni germane din I.L.Caragiale, Mateiu I.Caragiale, Vasile Voiculescu, Ion Barbu, Şt.O. Iosif, Perpessicius, Lucian Blaga etc. Paula Romanescu transpune impecabil în franceză sonete de Tudor Arghezi (**Alteţă / Altesse**), ori George Bacovia (**Balade/ Ballade**). Dan Ion Nasta traduce în engleză sonetul **Lowness** de Ion Vinea. Iulia Haşdeu este tălmăcită în româneşte de Traian Demetrescu, Victoria Ana Tăuşan, Ciprian Doicescu, Monica Pillat, iar Elena Văcărescu de Demostene Botez. Sonetiştilor români care au excelat şi în alte idiomuri decât cel matern li se consacră, de altfel, în volumul secund al trilogiei, un capitol aparte, respectivii autori beneficiind şi de succinte prezentări înnobilatoare. E vorba, rând pe rând, de Gheorghe Asachi (în italiană), Alexandru Hâjdeu (în rusă),Bogdan Petriceicu Haşdeu (în rusă) Alexandru Macedonski (în franceză), Elena Văcărescu (în franceză), Iulia Haşdeu (în franceză), Marie Démétrius Ghika (în franceză), Charles-Adolphe Cantacuzčne (în franceză), Pius Servien (Coculescu) (în franceză), Sandu Tzigara Samurcaş (în franceză), Paul Miclău (în dublă ipostază, de creator şi de traducător de excepţie al unor sonete eminesciene şi voiculesciene, în franceză), Romulus Vulpescu (traducător excelent în franceză al unicului (?) sonet al lui Bacovia, a două sonete de Ion Barbu, semnând şi un sonet închinat direct *pre* limba acestuia lui François Villon), Dieter Fuhrmann (traducător al lui Cincinat Pavelescu, Leonid Dimov, Tudor Gheorghe, Radu Cârneci şi al Constanţei Buzea, în germană). Elisabeta Isanos, Paula Romanescu, Victor Voinicescu, Sotski Dumonceau şi terminând cu inegalabilul Constantin Frosin: « Roumain par la naissance, Français de cśur par l'adoption d'une langue et d'une culture qu'il connaît et pratique ŕ merveille » (Vol.2,p.393), compun cu dezinvoltură şi acurateţe în limba de pe cheiurile Senei.

Fascinaţia sonetului i-a făcut pe unii creatori să recurgă la o expansiune a speciei, la o extindere intertextualistă cunoscută şi la mare preţ în literaturile germană, franceză şi italiană unde se cultivă *coroana de sonete*, *sonetul cunună*; *sonetul glosă* sau s*onetglosa*. Capitolul ce cuprinde astfel de creaţii diversifică antologia şi-i sporeşte farmecul, jerbele ingenioase fiind întocmite, rând pe rând, de Crişan V. Muşetescu (**Coroana veneţiană**, un grupaj de 15 sonete, insertând fiecare două versuri din celebrul sonet eminescian **Veneţia**); Paul Mihnea (**Paisprezece verbe sau itinerar dialectic - coroană de sonete** -); Valentin Roşca (**Pe duhul verii dragostea - sonet-cunună** -) ; Tudor George (**Cheia de boltă - sonet-glosă** -) ; Radu Cârneci (**Triumful iubirii - sonet-glosă** - închinat lui Eminescu) şi Ion Văduva-Poenaru (**Sonetglosa limbii române**). Ultimul sonet al fiecărei coroane, al 15-lea sau al 16-lea, este aidoma unui buchet de miresme superdistilate lamurial şi în care au intrat fie primul vers, fie ultimul, fie amândouă, din fiecare sonet luat separat. Iată, întru exemplificare, al şaisprezecelea sonet al antologatorului. E posibilă şi lectura de la sfârşit spre început : « Iubirea-i viaţa fără de pieire/ În armonii cu legănare pură/ Născându-se pentru întreaga fire// Petală stând şi veşnică armură/ Iubirea se-nveşmântă în iubire/ A duhului şi-a trupului măsură// Ca iarba nesecatele-i izvoare / Înnobilând şi stăpânind regină/ Iubirea doar Iubirii se închină/ De vremi şi legi mereu biruitoare// Precum tăcerea mângâie şi doare / Chip nevăzut în chipul de lumină/ E vârf în dor şi vis în rădăcină/ Iubirea este-atotstăpânitoare » (Vol. 2,p.478). O bijuterie artizanală de mare forţă sugestivă iese şi de sub pana basarabeanului Paul Mihnea :« Mă naşte fiecare ochi de stea./ Mă paşte moartea-n fiecare floare./ Mă cruţă,Doamne, fulgerul ce moare./ Mă place fiecare fulg de nea/ Mă joacă,Doamne, fiecare boare./ Mă zice fiecare păsărea./ Mă zace fiecare piază-rea./ Mă stoarce fiecare fir de soare./ Mă-nvie fiecare fir de gând./ Mă vinde fiecare "cum" şi "când"./ Mă scrie fiecare cărăruie./ Mă are tot ce vine de la zei./ Mă stinge tot ce-i viaţă şi temei./ Mă-nvie tot ce e şi tot ce nu e » (p.430).

Se încearcă şi recorduri de ordin formal, cum ar fi întocmirea unui sonet doar din 14 silabe. Iată acest **Sonet scurt,** semnat de Nicolae Dabija: « Vin/ des / din / şes// mor / din / dor/ lin // nai / din / rai // aud / din / dud » (vol.3 ,p.164).Totuşi, ştacheta ridicată de francezul, altminteri uitat astăzi, Jules de Rességuier, rămâne de netrecut, deţi a avut imitatori destui : « Fort / Belle,/ Elle / Dort ;// Sort / Frele,/ Quelle / Mort !// Rose / Close,/ La // brise / L'a / Prise » (apud Ph.Martinon, **Dictionnaire méthodique et pratique des rimes francaises,** *Librairie Larousse*, Paris, f.a.,p.34). Nici un **Sonnet** de 28 de silabe nu este, s-o recunoaştem, la îndemâna oricui, exceptându-l pe Charles-Adolphe Cantacuzčne, prezent în antologie, la pagina 354, volumul 2 : « O jours ;/ amours,/ toujours/ si courts !// O choses / écloses / moroses / et roses !// Soupir ;/Zéphyr;/ Tristesse !/ Et puis,/ O nuits,/ tout cesse !... ».

Antologia aici în discuţie are şi o funcţie recuperatorie evidentă. Alcătuitorul răsfoieşte nu doar volumele de versuri ale înaintaşilor şi contemporanilor lui, ci şi reviste din vremuri demult apuse, ori manuscrise din diverse arhive unde au rămas din motive lesne de dedus. **Sonet (** vol.1,p.32**)** al lui Alecsandri, trimis Reginei Elisabeta, n-ar fi putut apărea niciunde înainte de Evenimentele din Decembrie 1989. Sau, în aceeaşi ordine de idei, multe dintre sonetele, şi nu numai ele, ale poeţilor români aflaţi în exil anticomunist sau doar căzuţi în disgraţia regimului de tristă amintire. Spre onoarea lui, Radu Cârneci antologhează, *sine ira et studium*, sonete, de la cele doar onorabile până la capodopere sortite să învingă timpurile şi chiar Timpul, şi nu păcatele politice ale poeţilor sau gesturile lor de rezistenţă anticomunistă.

Ion Roşioru

(continuare în pag. 10)

Eterna fascinație a sonetului

(urmare din pag. 9)

Sonetele adunate în aceste trei volume, aparținând în mare măsură profesioniștilor genului (Mihai Eminescu, Mihai Codreanu, Vasile Voiculescu, Victor Eftimiu, Ștefan Augustin Doinaş, Tudor George, Ion Horea, Leonid Dimov, Radu Cârneci, Aurel M. Buricea, Adrian Păunescu, Grigore Hagiu, Gheorghe Pituț, Carolina Ilica, Şerban Codrin, Emilian Marcu, Şerban Foarță, Dan Elias, Ilie Comăniță, Valeria Manta-Tăicuțu, Dumitru Pricop şi enorm de mulți alții) ca şi altor poeți care au abordat sonetul doar în chip incidental (cazul lui Daniel Turcea, care n-a scris decât un sonet, respectând foarte vag canoanele consacrate ale acestei specii), au funcții dintre cele mai diverse: sociale, onirice, ludice, patriotice, ironice, satirice, erotice, filozofice, gnomice, sau doar autoreferențiale. Dintre cele din urmă, deloc puține şi purtând semnături de marcă (Mihail Sevastos, Dragoş Vicol, Tudor Opriş, Radu Cârneci, Gheorghe Tomozei, Horia Zilieru, Gheorghe Istrate, Vasile Moldovan etc.), ne oprim întru ilustrare la **Sonetul-imn** pe care Gheorghe Istrate îl dedică Domnului Radu Cârneci : « Algebric ca o capră care sare/ săgețile-ntunericului frânt,/ El luminează cerul prin pământ/ prin ample portativele-i de sare. // Născut din slavă dură şi descânt/ Sonetu-i poezia care doare./ e rama suspendării în mirare,/ e ritmul morții-n care pururi sunt.// Consult cuvintele şi ele nasc/ sub degetele mele-abecedare/ acele capre negre care pasc/ triadele ideilor amare.// Imn al iubirii - menestrel al porții - /Sonetu-nchide lacătele morții.” (Vol. 3, p.332).Extraordinar acest final de sonet ! Mi-amintesc că, acum câțiva ani, am citit recenziile apărute postum în volum ale lui Ion Şiugariu şi că am fost uimit să constat cât de multe sonete s-au scris în tranşee de către poeții mobilizați. A folosi un sonet ca pavăză împotriva morții este cel mai mare elogiu ce se poate aduce acestei specii literare ordonatoare de ființă poetică şi de stil bărbătesc. Ca dresor de cuvinte, sonetistul rămâne unul de elită. Cunoscuta butadă despre scrisul ca 1 la sută inspirație şi 99 la sută transpirație este mai adevărată ca oriunde în elaborarea unui sonet. S-a încetățenit, dintr-un fel de snobism, ideea că meşteşugul nu prea are ce căuta în poezie, îndeosebi modernă, pe care de cele mai multe ori o ucide, aşa că poeții preferă să-şi pună sub obroc truda artizanală elaborativă şi chiar s-o hulească în public ori de câte ori le vine bine. În Evul Mediu, compunerea unui sonet, care se şi cânta (în provensală *sonet* însemnând *cântecel*) cu acompaniament instrumetal, făcea parte, ca şi mânuirea floretei sau călăritul, din îndemânările care, o dată dovedite, consacrau şi legitimau un adevărat cavaler ce respecta întru totul codul onoarei castei sale ca şi pe al manierelor elegante.

Antologia Sonetului Românesc, lucrare de anvergură, alcătuită sub presiunea materialului care s-a adunat ca o avalanşă, fără a fi fost vreodată pe deplin epuizat, antologatorul ajungând de la un singur volum proiectat inițial, la trei în doar câțiva ani, poate fi ameliorată, structural vorbind, respectiv îmbogățită. Concepută cronologic, ca reper lunându-se anul de naştere al sonetiştilor, monumentala antologie dă seama de evoluția sonetului românesc, pus în relație diacronică şi sincronică cu cel european şi reunind sonetişti din toate provinciile româneşti, din întreaga diaspora românească, respectiv din Israel unde s-au refugiat, de-a lungul anilor roşii, mulți evrei născuți în România şi formați în spiritul culturii şi limbii ei. Antologia, încununând activitatea de poet, traducător, eseist, antologator, critic şi istoric literar a lui Radu Cârneci, devine un instrument util de lucru pentru orice literat care se respectă, inclusiv pentru profesorii de literatură, îndeosebi pentru cei ce propun şi susțin la clasele liceale cursuri opționale consacrate poeziei cu formă fixă, semnatarul acestor rânduri fiind unul dintre ei. Deliciile filologice, culturale, estetice şi emoționale sunt asigurate şi de o parte şi de alta a catedrei. O spune un pantumist înrăit.

Gheorghe Postelnicu

MOTIVUL CĂLĂTORIEI ESENȚIALE IN POEZIA LUI ION GHEORGHE

Exceptând cronicile care au întâmpinat apariția unor volume de poezii, criticii literari nu prea s-au complicat până astăzi cu studierea operei lui Ion Gheorghe. O minimă concesie au realizat Marin Mincu şi Constantin Stănescu, prezentatorii celor două antologii din 1972 şi 1979, care totuşi sacrifică poeme importante şi chiar volume întregi. S-a considerat, probabil, că „Pâine şi sare” (1957), „Căile pământului” (1960), „Țara rândunelelor” (1963), „Cariatida” (1964) şi „Scrisori esențiale” (1966) formează etapa pregheorghiană, abia „Zoosofia” (1967) şi „Vine iarba” (1968) inaugurând cu toate trăsăturile etapa decisivă, numită megalitică, din activitatea scriitorului. Din câte ştim, nicio editură nu a ridicat după 1990 problema alcătuirii unei antologii de autor, nedorindu-se a se promova modelul literar Ion Gheorghe. Un criteriu selectiv ceva mai generos ar aduna cel puțin 100 de poeme din cele 600, întărind identitatea autorului cu aprecierile cititorilor săi, puțini, dar fideli. Cazul Ion Gheorghe nu reprezintă o ilustrare a succesului financiar. Poemele lungi, versurile lungi servesc poetului însuşi, ritmului propriu al elaborării, nepăsător cu latura spirituală a cititorului. Opera sa a evoluat continuu prin diversificare şi îmbogățire interioară, după aşezarea teoriei protoistorice, prin spargerea convențiilor artistice, pentru a întemeia altceva. E un autor subiectiv, întrutotul subiectiv, la care temele şi motivele lirice sunt înlocuite cu dogma istorică şi cu emoția cristalizată în propriul spirit. El se situează într-un sine esențial, inflexibil şi torențial, care, după un regulament poetic strict, l-ar scoate în afara literaturii şi l-ar plasa pe orbita experimentului. Iar acest experiment, reluat în fiecare carte, obligă poezia să ia în calcul paradoxale interpretări arheologice şi chiar un anumit fanatism în contemplarea probelor materiale. Cu o deschidere grandioasă a unghiului liric, în versuri de o materialitate dură în care pulsează atitudinea maniheistă, spiritul său se manifestă cu frenezie în lumina puternică a noilor teorii referitoare la paleolitic. Vitalitatea nu se intimidează niciun moment în fața acestui spectacol. Poemele sunt semințele grandiosului, glasul zeilor geto-daci, cimerieni şi hipoerboreeni. În ele răsună incantațiile preoților din sanctuare, cuvintele magice rostite în liniştea marilor cogaioane. Reconstituie din glosele monetare organizarea complexelor memoriale, a monumentelor şi cotelor sacre, a columnelor şi a peşterilor cuvintelor sfinte, toate inscripționate cu şarade mistice şi apotropaice. Aflat de patru decenii în propriul limbaj de transfigurări, embleme şi megalite, autorul descifrează ştiința şi conştiința sinteticului la popoarele cimeriene. Trăieşte sub vraja idolului suprem al celor peste 150 de triburi dacice, Zeul Erou Sotheros Heros, numele său implicând locul natal, instituțiile cetății, legile, cutumele şi mai apoi toate misterele, gnosele, eresurile şi pe toți strămoşii fondatori de ginți, protectori ai teritoriului carpato-dunărean. Neobosit, interpretează şi explică într-o uluitoare înlănțuire genealogii din protolatină. Ne conduce în preistorie, când supraviețuitorii hiperboreeni a diluviului se reorganizau pe relieful ridicat din abisul Mării Pelasge – în spiritul strămoşilor gentilici şi ai succesiunilor matriliniare. Ne asigură că toate zeitățile şi toți eroii fuseseră oameni ce se identificaseră cu natura şi cu vatra etnică, pentru că nu întâmplător glosa protolatină ce numeşte căminul originar este când „batra” când „vetra”, având chiar înțelesul fixat pe piscul montan Bătrâna. Indiscutabil, panteonul hiperboreean se caracteriza prin apoteoza strămoşilor. Optimistul elegiac, euforicul neîmblânzit îşi deschid toate simțurile spre vâna efuziunii. Nu se pierde nimic din energia de pornire, totul capătă contur şi semnificație. Chiar dacă viziunea unor poeme este mai violentă, iar limbajul mai încărcat de metafore, ideea caută spații cu multă lumină. Totul arată o regenerare a miturilor şi o creştere a conştiinței care hrăneşte acest demers. Viitoarele noastre cercetări vor analiza în amănunt metafizica lui Ion Gheorghe.

În puținele sale poezii de dragoste recunoaştem imaginea potolită a bărbatului călător plecat să respire aerul oceanic şi oxigenul marilor idei, dar şi nostalgia „vetrei” şi a „căminului”. El îşi analizează propria ființă şi cele ale familiei sale, în funcție de câțiva termeni: depărtarea în timp şi spațiu, zbaterea zilnică a mamei pentru a creşte copilul. Dar ce versuri frumoase scria tânărul Ion Gheorghe în 1965 la Copenhaga, unde însoțea traulerul „Constanța”. Ce poeme sensibile trimitea revistei „Luceafărul”! Duios precum Ulise, el duce dorul Penelopei şi al fiicei sale: „Tu imaginează-mă şi suferă de mine, /fii mândră de mine deodată; /află astfel pentru ce ne iubim, /laudă-te mult cu ce-am înfăptuit eu /dar şi mai mult cu ce învăț acum” sau „Lăudați-vă cu amândouă numele mele” sau „Nu se poate, ziceam, tu, care trudeşti la lucrul meu, acum, / sculându-te de dimineață, să poți prinde ziarele mele, / să cumperi lapte şi pâine copilei; /nu se poate, ziceam, tot aşa pregăteşti casa şi tu; /ți-aud oasele crăpând de încercare şi trudă /şi privind cum năvăleşte copila peste tine”. Cele 27 de poeme au fost strânse în volumul **„Nopți cu lună pe Oceanul Atlantic. Scrisori esențiale”** care a apărut un an mai târziu la Editura pentru Literatură şi deschideau cu o predoslovie în care mărturiseşte că a plecat pe mare fiindu-i frică de moarte şi pentru că cele mai frumoase scrisori le fac cei plecați pe ape. Textele sunt aşezate în ordine cronologică, semănând cu un jurnal de bord.

Numai în sonetele lui Vasile Voiculescu mai întâlnim o aşa tulburătoare discreție a sentimentelor, o desprindere de vârstă pentru a transfigura ritmurile eterne ale iubirii. Nerăbdarea înghețată de cele o mie de mile marine, caligrafia delicată a suferinței, orgoliul sacrificat de prea puține ori, conştiința păcatului de personalitate: „mergi zilnic şi plângi pe lespedea ziarelor unde se lasă numele meu /te pedepseşti la căpătâiul cărților mele tainic şi mut, ca Electra” (pag. 27), „ți-au crescut din glezne peşti zburători /şi nici tu nu ştii de ce nu te scoli de pe piatră să mă cauți” (pag. 29), „Toate apele mărilor au un luciu de sânge pe față, /un fel de pânze de lichid fosforescent se leagănă din val în val / nu se ştie ce va face destinul cu mine pe ocean; / moartea poate să mi se-aşeze o dată pe față, /să nu-mi mai dea voie să te-ntâlnesc” (pag. 33). „Năpădit ca pământul de sămânța de iarbă /de boala călătoriei îndelungate pe mări”, poetul oferă exemplul creatorului care trăieşte pentru operă, care îşi înfrânge propria biografie ca să răzbată la cunoaştere: „În ce fel pui tu flori pentru mine de câte ori am murit pe ocean? /Te-aşezi pe-o lespede şi strângi copila-ntre genunchi; /ți s-au dospit buzele de sarea lacrimii şi-a mării; /de câte râuri sunt, de-atâtea plângi şi te îmbărbătezi, /şi eu te găsesc împietrită prin parcurile daneze” (pag. 30), „Multe se orânduiesc sau vin pe-ascuns împotriva celui ce munceşte” (pag.33).

(continuare în numărul viitor)

Ecuația cerului albastru

Cu cel de al treilea volum de poezie al poetului de la Dunăre, Viorel Dinescu, apărut în 1984 la Ed. Eminescu, şi intitulat epidictic „**Ecuații albastre**" (care mi-a căzut în mână prin bunăvoința autorului), cititorului de oriunde îi va fi dat să afle că poezia acestuia are tot ce-i trebuie pentru a spori misterul asocierii discursului liric şi epic, cu aspectul ermetic al unor versuri gândite cu precizie matematică şi a-şi întregi imaginea unui poet născut cu harul rostirii. În poezia lui Viorel Dinescu, despre care Eugen Barbu spunea că „rigoarea şi armonia ideatică reuşesc să agraveze mituri şi simboluri poetice memorabile", dragostea pentru rimă şi vers a dăltuit cu măiestrie într-un timp proiectat veşniciei, cuvântul. Cuvântul pus să rezolve în poezie ecuația unui cer albastru atât pe abscisă cât şi pe ordonată. Miroase, cum s-ar spune, a praf de puşcă în poezia străjuită de codrii unui tărâm uitat în răspântii de drumuri şi poduri intersectate aproape de Dunăre, unde „o zi albastră-n taină" i-au ucis poetului dragostea zămislită în vis. Asta, pentru că Viorel Dinescu, scrie o poezie în dulcele parfum clasic, versuri ce dețin izul izbânzilor noastre din războaiele rămase în fum după plecarea lui Hamlet de pe scena vieții, că tot mai puțină e oastea celor rămaşi să-şi rupă gâtul în rime şi să le miroasă a rug veşnic în piața petardelor aruncate pe taraba poetului. Şi vom exemplifica, redând în întregime soneto-poezia „Sărmane Yorick!":

„Rămân acelaşi, dincolo-n oglindă
Cu pieptu-mpuns de spadă prin perdea
În aerul cu miros de cafea
Ce pare-n lanțuri moi să mă cuprindă?

În cerc evanescent se pierd actorii
Murind în frumusețea lor de-o seară,
Trucatele războaie si victorii
Se vor muta pe alte scene iară.

Sărmane Yorick n-ai ştiut să mori;
Arunc cu craniul tău în spectatori!".

Poezia din tinerețe a lui Viorel Dinescu, „răsună-n dealuri ca un foc de armă" (ca să-l cităm din nou pe poet), şi poate va fi „ultimul război cu flori" din viața poetului. Cititorul va face unele incursiuni alături de poet, în lecturile sale din tinerețe şi prin acele căutări „interzise" în cuferele cu poezie ale unui anotimp trăit doar în cele o mie şi una de nopți ale copilăriei: "labirintul în care singur mă consum". Redat simbolic, zborul surprins prin „mari păsări cu aripi ruginite" (din poezia *Proporția de aur*); e dorința, visul, închipuirea (şi mai mult), plăcerea şi tendința de a plonja în necunoscut „în drumul meu la cote ideale". Ecuația unei alternative, în a turna într-o nouă matrice *Poezia*, este la o primă vedere, marea problemă a poetului, pentru care saltul în cunoaştere nu-i decât o auroră de gânduri: „să zbor în larg sau să cobor afund". Dar să-i punctăm la rându-ne, exuberanța şi predispoziția de a se arăta dezlegat de orice prejudecăți: „Aş vrea să intru-adânc în acești arbori/Să turbur servitutea lor trecută". Să fie resemnarea sa din unele versuri, o alternativă la o nouă cale propusă poeziei, sau doar o *bornă* de la care îşi va lansa mai târziu o nouă revoltă prin intermediul cuvântului scris? Şi asta, ca să nu numim decât un singur cadru al „poeziei de argint", spre care îşi croieşte sigur drumul! Dar credem că este drumul ales între spontaneitate şi elaborare, şi unde o logică a emoțiilor estetice va genera marea lui poezie către inima cititorului, pentru că deocamdată frumusețea versificației şi noutatea lexicului îl fură şi pe poet. Vezi: *Polare nopți*; *Ca un cristal*; *Ecou ireversibil*. Viorel Dinescu e primul poet de la care, mărturisesc, aflu că „sunetele cuvintelor împietresc într-o sferă" şi lasă loc plânsului-necuprinsului de dincolo de tabloul întrupat în cuvinte: „Şi goana se rostogoleşte nebună/peste case, departe spre lună". Cu poezia „*Extra muros*", cititorul va descifra şi prima declarație făcută iubitei în această carte de poezie: „Doar pentru tine ies astăzi din turn… Doar pentru tine părăsesc turnul de piatră"; ca să extindă poezia de dragoste în următoarele poezii: *Străzi aprinse*; *Traiectorii paralele*; *Plecare* etc… culminând prin a-i transmite un gând grav şi emblematic: „Dar fără mine ai murit demult". Acestui poet cu înclinație certă spre sonet (vezi: *Stampă de vânătoare*; *Proporția de aur*; *Navigație*; *Covoare româneşti*; *Pax*!; *Clopot de alge*; *Sărmane Yorick* etc…) i s-ar putea atribui în poezie, o anume cumințenie sacerdotală, amintind numai rigoarea cu care îşi construieşte poezia pentru a da „conturul pur al lumii virtuale" şi unde „taina lumii creşte în abscise". Lecturându-i cartea de poezie, descifrăm cum încă din acest volum, în ochiul său iernează cuvântul limbii române, şi înțelegem de ce s-au ținut de-a lungul timpului pe podium, în Templul Rostirii, marii bărbați ai Literaturii Române.

Tudor Cicu

Ovidiu Dunăreanu de la Pontul Euxin, un prieten al Cetății Helis, la aniversare

Copilărind pe malul Dunării, la Ostrov, domnul Ovidiu Dunăreanu şi-a păstrat *cu bucurie în suflet* locurile magice ale zburdălniciei sale, iar mai târziu, furat de mirajul *vaporului de la amiază,* urcă până pe malul mării, unde desfăşoară o frumoasă activitate literară şi editorială, în prezent fiind redactor şef la revista tomitane de cultură „Ex Ponto" (iar până nu demult fiind preşedintele filialei *Dobrogea* a U. S. R.).

Debutează în 1990, cu proza „Grădina lui Ieronim" în volumul colectiv „Preludii epice", apărând ulterior şi în alte antologii: „Vânzătorul de enigme"(Constanța, 1993), „Raumfahrt/ Călătorie spațială" (Munchen, 1998), „Concert la patru mâini"(Constanța, 2005). Ca volume de autor a publicat: „Cu bucuria în suflet" (Constanța 1995, reeditată la Bucureşti în 2008); „Convorbiri pontice - interviuri"(1998); „Întâmplări din anul şarpelui"(Constanța, 2003); „Vaporul de la amiază/ Der Mittagsdampfer" (Conştanța, 2004). Cea mai recentă realizare a domnului O.Dunăreanu este coordonarea volumului „Țara lui Poseidon – Antologie din lirica mării" (Constanța, 2009) – volum laureat la Gala Premiilor U. S. R. a filialei Dobrogea, din 2009. (Gală la care a fost premiat şi romanul „Molima" al prozatorului ialomițean Ioan Neşu).

Marcat în profunzime de frumusețea locurilor copilăriei, dar şi de spiritualitatea înaltă a acestora, domnul Dunăreanu le va evoca călduros în operele domniei sale. Primul volum de autor, „Cu bucuria în suflet", este dedicat în exclusivitate Dobrogea, realizând în această „culegere de reportaje" cum a numit-o criticul Alex Stefănescu, o monografie exhaustivă a teritoriului dintre Dunăre şi Marea Neagră, de la descrierea peisajelor până la evocarea tradițiilor şi legendelor populare, care se constituie într-un buchet eterogen, dată fiind diversitatea religioasă şi etnică a zonei, care o face cu atât mai specială. În ceea ce priveşte descrierile, scriitura domnului Dunăreanu este îmbibată de un lirism care transformă textul, nu în poezie, ci într-un tablou la care se lucrează sub privirea cititorului, şi pe care pictorul îl descoperă treptat, realizând astfel o hipnotizare a simțurilor ce duce în cele din urmă la un efect tridimensional, cititorul intrând în componența peisajului. „Printre turlele argintii ale bisericii, pe dreapta, desluşesc Dunărea ca un fulger de sineală. De partea cealaltă soarele reverberează în uriaşe vetre de aur viu peste luciul fără contur al lacului Bugeac"(Păcuiul lui Soare); „Urc pe Dunăre de-a lungul coastei dobrogenei. Ostrovul, adăpostit în scorbura pantei în terase a unui deal domol şi albastru ca visul lui Dumnezeu în zilele de sărbătoare, se pierde în urmă, sub pulberea vrăjită a amurgului"(În bătaia de hermină a lunii).

De remarcat traseul elementului uman în prozele domnului Dunăreanu. Dacă în primul volum, omul apărea în ultimele paragrafe ale textului, având mai mult funcția unui spectator, fără să se implice în nici un fel de acțiune, amintind întru-câtva de pastelurile lui Alecsandri, în „Vaporul de la amiază", omul devine centrul prozelor dunărene, ba mai mult, atenția se mută pe trăirile interioare ale personajelor. „Aruna nu a plecat odată cu celelalte, a mai zăbovind privind un timp la întinderea pustie, nefirească a gheții de peste fluviu. Avea impresia că ceva necunoscut se scurgea pe lângă ea cu repeziciune; o umbră i s-a zbătut pe față; sudoarea i s-a închegat sloi pe frunte; o gură de lup parcă i-ar fi încolțit inima. Clipele apăsau înnebunitor"(Visul). „O umbră verzuie îi mistui luminile ochilor în străfunduri; sângele i se trase din obraji, chipul îi înțepeni asudând, ca şi când ar fi fost cioplit într-un lemn crud. Cele întâmplate de curând, în sat, cu Mara lui Stoienel, i se răsuciră, aidoma unui sfredel de gheață, prin ochii minții…"(Vaporul de la amiază).

O notă deosebită în scrierile domnului Dunăreanu o constituie cultivarea fantasticului, care nu se naşte din subconştientul individual al vreunui personaj, ca la Mircea Eliade, ci dintr-un subconştient colectiv al satului, care la rândul lui este alimentat din tradițiile seculare ale locuitorilor dintre Dunăre şi Buceag. Dintre toate legendele, cele mai cultivate sunt cea cu mânzul-fantoma care aduna în el sufletele tuturor celor morți în apele fluviului, şi cea cu vaporul de la amiază, care îi întinerea pe cei care reuşeau să îl vadă şi să urce la bordul lui. Aceste două legende sunt sarea şi piperul locului, oamenii trăind din cauza lor adevărate drame existențiale: „- Afară!... Parcă s-a auzit ceva! – Mânzu-i Tudore! L-a văzut şi Vasilca lui Banu. (…) Tudor Fermecatu sări din aşternut luminat de un gând, mai mult o dorință, care-l făcu să-şi piardă dintr-o dată tot cumpătul. Îşi trase la iuțeală pantalonii şi cămaşa, se opri în loc, îşi suflecă mânecile şi, fără ca urechea să-i slăbească vreo clipă strânsura muțeniei de afară, chibzui încurcat. – Va să zică, te duci după el, ai? – îl iscodi ea. – Îl prind! – zise bărbatul înviorat şi ieşi degrabă afară"(Mânzul). „Cele întâmplate de curând, în sat, cu Mara lui Stoienel, i se răsuciră, aidoma unui sfredel de gheață, prin ochii minții… (…) – Unde-ai fost, fă, Maro?!- se grăbesc şi o întâmpină, simțind cum îi împresoară şi-l tulbură, dinspre părul negru, ca mătasea, despletit pe spate şi pe umeri şi dinspre rochia ei jilavă, o mireasmă de flori de sălcioară, care le aminteşte numaidecât de îndepărtatul început al primăverii, şi face să le urce inima cât o nucă în gât. – Hi-hi-hi-hi! Auzi vorbă?! Pâi, un să fiu?! M-oi fi plimbat şi eu cu vaporul ăla cu zbaturi, care iese la renie, pe unde umblă el toată noaptea, să-mi ajungă, mai ştiți?! – le zice chicotind, Mara, iar oamenii citesc, nevenindu-le să-şi creadă ochilor, pe chipu-i surprinzător de întinerit, semnele clare ale frumuseții şi fericirii, semne pe care le recunosc cu destulă uşurință în ceața memoriei ca fiind purtate cândva, ca la optsprezece-douăzeci de ani, şi de chipurile lor; încurcați peste măsură, constată că parcă nici glasul nu-i mai seamănă deloc, acum, cu cel ştiut – sâsâit şi îngroşat ca de bărbat -, ci-i era unul subțirel, melodios şi plin de prospețime, complet nepotrivit pentru vârsta ei"(Vaporul de la amiază).

Notă:

Luna aceasta, pe 21, domnul Ovidiu Dunăreanu împlineşte 60 de ani. Cu această ocazie, prietenii de la Slobozia îi urează un sincer „La mulți ani!" şi multă sănătate, inspirație şi putere de muncă!

Romeo A. Ilie

Ion ALECU

File de istorie a presei

Drumurile *Pământului*

(*Urmare din numărul trecut*)

Iluminişti romantici

Ceea ce sublinia în mod repetat „Pământul”[1 – prezentându-şi programul sau exprimând opiniile despre rostul presei – era faptul că **nu face nici un fel de politică**. A declara că nu faci politică e tot politică: politica de a nu face politică. Eugen Cialâc ştia acest lucru, dar miza pe negaţia ce masca afirmaţia. Miza însă cu ironia acelei rubrici pe care a susţinut-o multă vreme, rubrică intitulată „Tămâie şi otravă”, aşa că ironia e mai mult decât evidentă... În fapt, era vorba de supravieţuire, mai ales în acea perioadă de adevărat talmbeş-balmeş politic. Că vremea, între timp, nu s-a schimbat e cu totul şi cu totul altceva...

„Căci ceea ce vrea ţara nu este schimbarea domnilor, ci schimbarea sistemului de guvernare”, citim în nr. 47-48/noiembrie 1933. Ori: „S-a ajuns la situaţia curioasă că dacă primarul satului face o politică şi directorul şcolii alta, primarul nu mai dă şcolii cotele reglementare, invocând tot felul de pretexte”.

„Pământul” s-a născut, aşadar, dint-o fierbere intelectuală, din credinţa că naţia poate fi salvată prin cultură, iar cultura îşi află loc de manifestare şi în provincie, nu numai în Capitală sau în marile oraşe ale ţării. Eugen Cialâc şi colaboratorii săi apar, astfel, ca nişte iluminişti. Dar nişte iluminişti romantici. Romantici, pentru că visau mult şi chiar credeau în visele lor. În visurile lor, de fapt. Credeau în cultură, cum credeau şi în agricultură. La superlativ însă. Iubeau cu pasiune trecutul şi credeau într-un viitor care să nu aibă nicicum asemănare cu prezentul. În acea preafrământată perioadă istorică, „Pământul” nu s-a aventurat în can-can-uri politice, s-a aplecat însă asupra cărţilor, a găsit răgazul să mediteze şi să acţioneze pentru promovarea şi înfrumuseţarea vieţii spirituale. Acţiunea culturală era susţinută nu numai în şi prin coloanele ziarului, ci şi pe cale orală, cu deosebire prin organizarea unor şezători în cadrul Ateneului popular, şezători desfăşurate sub auspiciile Filialei Călăraşi a Ligii Culturale. „Pământul” focaliza practic întreaga pulsaţie spirituală a oraşului şi a judeţului. Graţie publicaţiei, Filiala Ligii Culturale[2 a cunoscut o intensă activitate. Şi în judeţ funcţionau secţii ale Ligii, secţii care, chiar dacă nu au avut activitatea Filialei de la Călăraşi, deveniseră realităţi ce demonstrau apetenţa pentru cultură a locuitorului de la câmpie, nu doar pentru agricultură. Iată, la Lehliu secţia s-a reînfiinţat în anul 1925 (data exactă nu am putut-o stabili), la Speteni, secţia funcţiona din 5 ianuarie 1926, la Feteşti – din 7 noiembrie 1926, la Mircea Vodă (Călăraşi) – din 2 iunie 1929. La Slobozia, secţia avea să se înfiinţeze mult mai târziu, „Pământul” stabilind-o prin ianuarie 1933. Secţia de la Slobozia însă a desfăşurat o activitate destul de bogată. În paralel, la Slobozia se înregistra şi o activitate bogată a Societăţii Corale. Din informaţiile oferite de „Pământul” reiese că, la Slobozia, în ciuda izolării sale, era o remarcabilă animaţie culturală. Şezătorile publice, bunăoară, „aveau loc în sala cinematografului Iordănescu, care, deşi cea mai spaţioasă sală din oraş, nu poate cuprinde pe toţi cei care vor să participe la aceste manifetări intelectuale”[3. Eugen Cialâc a vorbit aici despre Germania şi dictatura lui Hitler „ca un permanent pericol pentru pacea lumii”.

„Pământul” semăna cu o carte. O carte cu fapte şi oameni. Într-o mişcare firească, parcă cerută de o acţiune. Între coperţile ei se pot desluşi misiunea gazetarului, convingerea acestuia că istoria unei clipe are valoare şi forţă în ceea ce urmează să devină istorie-istorie. Căci istoria are, în ciuda tumultului de evenimente, un curs logic. De aceea, nu întâmplător, „Pământul” şi-a stabilit nişte drumuri anume, pe care să le contureze, să le parcurgă. Realitatea nu a fost pigulită, exprimându-ne mai puţin academic, ci analizată, analizată cu întrebarea firească şi necesară: încotro?

Iar drumeţii ne-au avertizat: „Să se ştie, nu avem amintiri, avem doar în gură gustul leşios al zilelor devorate”[4.

1) Vorbim despre „Pământul” ca şi cum am vorbi despre o persoană anume. Adoptăm o astfel de abordare, întrucât „Pământul” nu a fost doar o publicaţie, ci o stare de spirit. Stare de care numai o fiinţă raţională poate fi capabilă. O stare de spirit nu doar raţională, ci şi naţională s-ar putea spune, în paginile „Pământului” semnând mai toată floarea intelectuală a României a din acea perioadă de referinţă a istoriei ţării, perioada interbelică. Sunt reunite aici, după un calcul făcut în timpul răsfoirii şi citirii paginilor acesstei revisste, 331 de semnături, semnături ce s-ar putea constitui într-un dicţionar al personalităţilor. Pare ciudată o astfel de statistică, extravagantă chiar, dar ea spune multe, definind şi întărind starea de spirit sesizată, simţită de fapt.

2) După S. Mândrescu, Liga Culturală (Liga pentu unitatea naţională a tuturor românilor, cum a fost denumită iniţial) a luat fiinţă în octombrie 1890. cu sediul la Şcoala Normală Superioară din Bucureşti. În **Calendarul Ligii** din 1921, citim: „Liga culturală a fost întemeiată la 1891... de către studenţii din Bucureşti, organizator Grigore Brătianu”. Acelaşi an de înfiinţare îl întâlnim şi în **Enciclopedia Cugetarea** a lui Lucian Predescu, din 1940. **Micul dicţionar enciclopedic** fixează, ca şi Mândrescu, anul întemeierii 1890. Se pare că **Istoria României în date** păstrează o informaţie mai aproape de realitate: „1890, dec 17/29. Se înfiinţează la Bucureşti Liga pentru unitatea culurală a tuturor românilor (Liga Culturală), care îşi începe acstivitatea în mod oficial la 24 ianuarie 1891; a desfăşurat o bogată activitate culturală şi politică de sprijinire a luptei poporului român de ambele versante ale Carpaţilor pentru unitatea sa politică, reuşind ca până în 1914 să-şi creeze numeroase secţiuni în majoritatea oraşelor din ţară şi în unele centre universitare din străinătate: Paris, Londra, Berlin, Bruxelles etc.”

3) „Pământul”, an II, nr. 27-29, duminică, 16 aprilie 1933.

4) „Pământul”, an VIII, nr. 2oo, aprilie-martie 1939.

(*Continuare în numărul următor*)

Furtul unui punct din spaţiu

Vasile Pană

Prolog

Aveţi grijă de faţă cu cine citiţi aceste glume! E foarte posibil să nu vă stăpâniţi râsul. Totuşi, dacă vă stricaţi amiciţia cu un cunoscut, paguba n-ar fi decât a lui.

A) Primirea sesizării

Holul de acces spre biroul de lucru scârţâie din ţâţâni! Zeci de persoane, chemate sau necitate, mă aşteaptă de la prima oră a dimineţii. Din instinct, bat şi deschid uşa capitonată cu vinilin roşu a spaţiului de lucru al doamnei secretare. Duduia, grăsuţă şi cu un ten deosebit de irigat, îşi face ordine în sacoşa personală confecţionată din rafie albastră. Îşi terminase epilatul unor zone faciale situate sub năsuc şi bărbie. Rujul folosit, dintr-o culoare deosebit de fierbinte, îi amplifica mult mai puternic brendul buzelor cărnoase.

Cunoscându-mi dorinţa, care cu timpul se transformase într-un ritual de rutină, alege dintr-un vraf de registre alăturat, pe cel în care se consemnau evenimentele consumate pe timpul nopţii. Cu degetul arătător, folosit anterior ca sculă în definitivarea rujatului, crează câte un desen papilar chiar în locurile care mă interesau. Domnul comandant, prin ordin rezolutiv, mă trimite în pâine încă din prima oră: „Autori necunoscuţi, pe timp de noapte au sustras un tablou de mare valoare artistică ce era expus la Clubul Tineretului din Slobozia. Veţi lua măsuri de prindere a făptaşilor cât mai operativ posibil, raportând de urmare”. N.B. „Vedeţi că de caz se interesează chiar partidul, prin compartimentul de propagandă.”

Cochetând cu artele plastice, am considerat subiectul deosebit de incitant. Dorinţa de rezolvare cât mai operativă puse stăpânire pe fiinţa mea.

B) Deplasarea la locul faptei

Drumul îl parcurg într-un colaj de ploaie tomnatecă, nu prea rece, însă deosebit de sâcâitoare. Trec strada principală şi, în apropierea Casei Pionierilor, devin foarte sfios. Din teama de a nu deranja, calc pe poante mai ceva ca un balerin din „Lacul lebedelor”. Ferestrele larg deschise trimit în eter un cântec patriotic deosebit de mobilizator: „Partidul e-n toate cele ce sânt/şi-n cele ce mâine vor râde la soare.” Mă scutur de ploaie şi de gândurile perverse, continuându-mi drumul spre zona centrală. Restaurantul „Cramă”, utilat cu bar, sală de recepţii şi terasă, îmi face cu ochiul. Refuz tentaţia, repetând în gând ordinul comandantului. Totuşi, curios cum mă ştiu (luaţi-o chiar ca pe o deformaţie profesională), imprim paşilor mei o altă ritmicitate, monitorizând din mers persoanele care urcau treptele. Din interior se auzea muzica de pahar a fraţilor Durcă. Îmi trimit impresiile de moment într-un loc cât mai ascuns şi, cine ştie, cândva, transformate în gânduri poate vor ecloza. Ar fi păcat ca acest loc, aceste persoane şi interesele care le adună să nu fie disecate mai ceva ca decedaţii de pe mesele de necropsie.

C) Cercetarea locului faptei

În faţa Clubului Tineretului sunt aşteptat de domnul director Staicovici. Mă primeşte ca pe un om de-al de-al casei. În mai multe rânduri, modestele mele tablouri au fost găzduite pe simezele acestui loc de cultură. Solicit catalogul expoziţiei. Pe poziţia a II-a figurează tabloul „Punct şi spaţiu”. Împreună cu nea Ticu, criminalistul nostru şi un restaurator de mare probitate profesională al obiectelor de artă, angajat al Muzeului de Istorie Judeţean, ne deplasăm în spaţiul expoziţional. Pe peretele opus căii de acces ni se prezintă obiectul material al furtului reclamat. Spaţiul era, dispăruse punctul! Atent, consemnez în procesul verbal de cercetare la faţa locului concluziile specialiştilor. Prioritatea intrării în câmpul infracţiunii îi revine criminalistului. Prin fotografii de ansamblu şi detaliu imortalizează pe peliculă tot ceea ce ştiinţa a adus în sprijinul acestei profesii. Cu prafuri şi substanţe de mare complexitate se relevă şi ridică urmele papilare de pe ramă şi geamul protector al tabloului. Partea de mare fineţe, aceea de a intra direct în disecarea lucrării de artă, revine domnului restaurator. Rând pe rând toate piesele componente îi trec prin mână, iar părerile sale sunt consemnate în p.v. Concluzia finală este aceea că reclamaţia a fost falsă. Personalul de la secţia de propagandă a partidului a fost dus în eroare prin aceea că: „Geamul protector al pânzei a format prin condens o peliculă de abur apos, care a obturat vederea punctului în spaţiu, situat pe cerul albastru-azuriu.” Se înlătură hiba, adică reapare punctul buclucaş, redându-i tabloului strălucirea de altădată. Noi trecem peste regulamentul militar, bucuria ne scaldă chipurile şi, în final, servim cafelele şi coniacul fin din rezerva de protocol a tovarăşului director Staicovici.

15.02.2010

Refugiații din Cadrilater în județul Ialomița

(urmare din numărul trecut)

Pretorul plăşii Căzăneşti într-unul din rapoartele transmise la prefectură a sintetizat foarte bine situația: conflictele dintre refugiați şi populația locală se datorau fie „pretențiile exagerate ale evacuaților" , fie „lipsei de înțelegere a unor locuitori" care mergea, câte odată, până la refuzul în a primi refugiați.Exista însă destule cazuri când populația locală se împăca chiar foarte bine cu evacuații care dşdeau şi ajutor la muncile agricole."[62]

La Slobozia, pretorul afirma „raporturile cu populația de aici şi cea venită din Cadrilater sunt bune dar „lasă de dorit purtarea macedonenilor…. Care trăiesc în alte condiții de viață, fapt ce întâmpină neplăceri în plasarea lor în locuințe".[63]

La Lehliu „față de refugiați peste tot se vede bunăvoință şi compătimire".[64]

La Feteşti evacuații macedoneni dau naştere la nemulțumiri „ei înşişi fiind recalcitranți şi murdari. Dorm cu vitele în casă…. Lasă caprele prin porumburi"[65]

La Ciocăneşti: „macedonenii sunt înarmați cu revolvere şi arme militare sistem rusesc; au fiecare câte 150 de cartuşe; nu vor să le depună pretextând fiecare diverse motive".[66]

La Dragoş Vodă „situația morală a evacuaților din Cadrilater este în general destul de proastă ținând seama că ei au fost nevoiți să-şi părăsească căminele, cea mai mare parte din recolte, la care se mai adaugă nesiguranța aşezării lor în viitor".[67]Pentru îmbunătățirea situației refugoiaților pretorul de la Dragoş Vodă solicită ajutor bănesc pentru 30 de familii lipsite total de hrană şi propune să se aducă, la pretură, cel puțin 3 cuptoare mobile de deparazitare, să se construiască băi în fiecare sat, să li se permită refugiaților să ia lemne de foc din pădurile statului „ în schimbul muncii pe care ei se obligă a presta", iar magazinele săteşti să fie aprovizionate cu sare, petrol, săpun, ulei, zahăr pentru ca refugiații să nu fie speculați la prețuri.[68]

La Călăraşi „situația morală a evacuaților din Cadrilater este întrucâtva afectată, datorită stingheririlor de trai şi a incomodațiunei pe care o simt în loc strein; deosebit de aceasta, incertitudinea timpului de cât va şedea în felul acesta, aici, le produce îngrijorare. În ce priveşte alimentațiunea aceasta este foarte sumară şi nesubstanțială…. Din cauza firei lor apatice se nasc discuțiuni şi certuri între ei şi proprietari întrucât aceia invidiază munca şi vrednicia gazdelor, ba chiar aşteaptă ca aceştia să le facă prin munca lor, rezerve pentru iarnă".[69]

În ce priveşte alimentația refugiaților şi pretorul de la Urziceni constată: „ hrana evacuaților este pe cât se poate de rea; mulți, în special cei veniți în primele zile, mănâncă mămăligă goală. Nu tot aşa stau cu hrana macedonenii. Aceştia mănâncă foarte bine. Putem afirma că mult mai bine ca mulți localnici, refuzând în unele părți mămăligă şi cumpărând pâine. Au oi, vând laptele şi brânza luându-şi în schimb toate ce necesită… Laptele de oi l-au vândut în primele zile de la sosire, la 12 lei litru, brânza de la 57-60 lei". [70]

Tot pretorul plăşii Urziceni are cuvinte, nu prea frumoase, la adresa refugiaților macedoneni: „locuitorii veniți, în special macedoneni sunt oameni dezordonați, fără respectul legii şi autorității din care cauză ocazionează multe reclamațiuni".[71]

Comportamentul macedonenilor a dat cel mai mult de furcă autorităților. În şedința Consiliului de Miniştri din 4 decembrie 1940 gen. Ion Antonescu a luat hotărârea să se interzică „ cu desăvârşire macedonenilor să umble prin țară, din loc în loc fără nici un rost" şi să se ia măsuri pentru „reintrarea acestora în ordine; să nu se mai elibereze foi de drum decât acelor macedoneni care se instalează în locurile indicate pentru plasare, fie în agricultură, fie în comerț".[72]

E de presupus că ajunseseră la urechile sale necazurile pe care le aveau autoritățile ialomițenecu refugiații macedoneni. La 13 octombrie, şeful Secției de Jandarmi Manasia raporta Legiunii de Jandarmi Ialomița că 16 macedoneni refugiați l-au bătut, ziua în amiaza mare, pe administratorul moşiei Petre Balaciu, răzbunându-se că le-a închis vitele lăsate libere pe moşie iar la Coşereni, tot refugiați macedoneni au băgat 2000 de oi în pădurea proprietatea colonelului pensionar Constantinescu. Jandarmii, fiind puțini nu au reuşit să intervină. Solicita să fie sesizat Parchetul pentru ca cei vinovați să fie traşi la răspundere deoarece aceştia „se cred în țara nimănui şi fac ce vor, având asupra lor şi arme. Se simte lipsa brațelor de muncă acum la cules şi nici un macedonean nu vrea să muncească, stau zile întregi adunați pe străzi şi pe la cârciumi, câte 10-15 la un loc şi plănuiesc tot felul de fapte ca cele semnalate mai sus. Când sunt întrebați de ce nu vor să muncească răspund să-mi de statul căci el m-a adus aici".[73]

Tot macedonenii erau considerați vinovați şi de unele zvonuri care nu aveau de ce să bucure populația locală.Pe baza unor informații provenite de la Legiunea de Jandarmi prefectul raportează M.A.I că: „evacuații macedoneni, care stau într-o completă trândăvie, au început acum să lanseze fel de fel de zvonuri printre populația băştinaşă a satelor unde sunt evacuați şi îndeosebi referitor la faptul că se intenționează a se lua din pământul băştinaşilor şi a se da macedonenilor… Pun la cale delegații pe care să le trimită la Bucureşti pentru a cere să li se dea pământ în județul Ialomița. Nu acceptă să plece în Dobrogea, motivând că şi aici vor fi, din nou, expuşi la refugieri şi război". [74]

Conflictele refugiaților cu populația locală se datorau de multe ori şi spațiului foarte restrâns în care erau nevoiți să convieţuiască. Astfel, un locuitor din Roseți se plângea prefectului că familia de refugiați repartizată să locuiască în gospodăria sa a venit cu toți copii mari, căsătoriți având, la rândul lor, copii, în total 11 persoane şi au ocupat întreg corpul de casă, iar el, proprietarul casei a fost nevoit să se mute cu soția într-un grajd. Mai mult, îl ameninţa zilnic că îl împuşcă.[75] O localnică din Călăraşii Vechi reclamă şi ea „ că, de către locuitorii evacuați din Dobrogea şi încartiruiți în acea comună a fost forțată să iasă din casele sale".[76]

Pentru a veni în ajutorul refugiaților autoritățile româneşti au încercat, chiar de la începutul retragerii din Cadrilater, să plaseze cât mai multe persoane în muncă, în funcție de ocupația şi priceperea fiecăruia şi de locurile de muncă libere. Se mergea pe ideea că: „ Meseriaşii, lucrătorii, muncitorii agricoli, servitorii, profesioniştii de orice fel, toți trebuie să fie plasați la muncă. La opera de plasare, refugiații sunt datori să colaboreze şi ei căutând şi indicând locurile unde pot fi plasați….Principiul care trebuie să călăuzească să fie acela, că nimeni nu are dreptul de a pretinde un ban ajutor, dacă nu e dispus să muncească"(adresa prefectului de Ialomița către preturile de plasă din 11.oct.1940) .[77]

La 1 octombrie 1940 prefectura anunța pretura Urziceni că la stațiile de cale ferată: Sărățuica, Căzăneşti, Andrăşeşti, Perieți, Slobozia Nouă, Bucu şi Ograda se vor efectua lucrări la care era nevoie de un număr mai mare de lucrători necalificați şi cerea ca, pe lângă localnici să fie înştiințați şi evacuații din Cadrilater care domiciliază în apropierea stațiilor specificate"[78] Plata era de 65 lei pntru 10 ore pe zi.

Tot în octombrie 1940, ca urmare a ordinului Secretariatului de Stat al Colonizării şi Populației Evacuate, nr. 107/2 oct. prefectura anunță preturile că în Bucureşti se angajează gardieni publici. Condiții de angajare: serviciu militar satisfăcut, vârsta sub 30 de ani, studii 5 clase primare, bună purtare, robuşti şi fără infirmități, de origine etnică românească. De asemenea băieții de 14 ani puteau deveni băieți de trupă, cei de 18 ani se puteau înrola pentru serviciu militar voluntar. Un legionar „inimos" a cerut şi el 10 băieți orfani, din cursul primar spre ai întreține şi educa.[79]

Refugiații care aveau pregătirea în diverse profesii îşi găseau mai uşor un loc de muncă. Unii au fost plasați chiar la prefectură (17 persoane) 12 conductori tehnici, 1 impiegat, 3 picheri, 4 mecanici, 1 şofer, 6 cantonieri [80] sau la preturile de plasă; la Călăraşi şi în pretura plăşii Călăraşi au fost numiți 15 funcționari refugiați: casieri, secretari, telefoniști.[81]

Mulți foşti funcționari în Cadrilater se plângeau prefecturii Ialomița,cerând ajutoare financiare deoarece au ajuns târziu în țară, fiind nevoiți să-şi lase familiile să se refugieze în lipsa lor, ei rămânând în Bulgaria, până la predarea tuturor documentelor şi bunurilor instituțiilor în care au funcționat. Cereau angajarea pe posturi similare celor din Cadrilater pentru a-şi putea întreține familiile. Unii dintre ei aflând de hotărârea guvernului ca evacuații din Cadrilater să fie plasați definitiv în județele Tulcea şi Constanța, cereau să fie transferați chiar în aceste județe.

Pentru a rezolva situația funcționarilor refugiați Ministerul de Interne a hotărât ca o parte dintre ei să fie trimişi în Basarabia şi Bucovina, în 1941 şi chiar în alte județe decât Ialomița, Tulcea, şi Constanța. Ordinul telegrafic al M.A.I. nr. 918 din 3 aprilie 1941 preciza ca toți funcționarii proveniți din Cadrilater care nu erau angajați în localitățile în care s-au refugiat să fie gata de mutare, pe 23 aprilie, în județele unde sunt posturi vacante. Dacă în termenul de 15 zile, cei care vor primi ordin de mutare nu se vor prezenta la noul post vor intra sub incidența dispozițiilor art. 11 din Codul funcționarului public, pierzând dreptul de a li se mai asigure loc de muncă.[82]

În legătură cu plasarea funcționarilor autoritățile au sesizat că „sunt funcționari refugiați cari primesc salarii fără să presteze servicii. Unii din aceştia au fost repartizați în provincie, dar nu se duc la posturi. Astfel este cazul unui însemnat număr de medici, care au fost repartizați în provincie,unde este nevoie de ei, totuşi stau în Bucureşti şi primesc salariu fără a presta servici." [83]

În primul trimestru al anului 1941, Subsecretariatul de Stat al Colonizării şi Populației Evacuate solicita prefecturilor care fuseseră implicate în primirea refugiaților să accelereze ac tivitatea birourilor de plasare a refugiaților şi să ia măsuri ca tuturor acelora cărora li s-a oferit un plasament şi l-au refuzat să li se sisteze orice alt ajutor. Refugiații care se găseau de 90 de zile în țară nu mai primeau ajutoare decât dacă dovedeau că s-a încercat să fie plasați dar nu s-a reuşit.[84]Mai mult decât atât un ordin al Ministerului Economiei Naționale reglementa organizarea unor detaşamente de lucru formate din refugiații întreținuți de stat „care au refuzat plasările ce li s-au oferit".[85]

În vara anului 1941, Subsecretariatul de Stat al Românizării, Colonizării şi Inventarului- Direcția Refugiaților şi Populației Evacuate atrăgea atenția prefecturii Ialomița „că examinând situațiile trimise de toate prefecturile din țară, referitoare la refugiații plasați şi neplasați constată, cu surprindere, că în acest județ se găseşte încă cel mai mare număr de refugiați ,mun citori neplasați, tocmai acum, în plin sezon de munci agricole… Vă rugăm să luați măsuri urgente pentru plasarea la munci a tuturor refugiaților apți, sistându-se cu desăvârşire orice fel de ajutor bănesc. Toți trebuie să ştie că sunt obligați a munci, statul nemaiputând veni cu ajutoare."[86]

Județul Ialomița a constituit doar prima etapă în procesul de aşezare definitivă, în țară, a refugiaților din Cadrilater. Guvernul român a întocmit un plan de recolonizare luând în considerare că, în conformitate cu Tratatul româno-bulgar din septembrie 1940, toate bunurile imobile: case şi terenuri ale etnicilor bulgari au rămas în proprietatea statului român, iar cea mai mare parte a averilor evreeşti urmau să treacă în propriretatea statului conform legii din octombrie 1940.

[62] *Ibidem,* f.51
[63] *Ibidem,* f. 54
[64] *Ibidem*, f. 53
[65] *Ibidem,* f. 52
[66] *.Ibidem*, f. 50
[67] *Ibidem,* f. 102
[68] *Ibidem*, f. 103
[69] *Ibidem*, f.97 v
[70] *Ibidem*, f. 96
[71] *Ibidem*, f. 99 v
[72] Idem, inv. 90, f. 160
[73] Idem, inv. 86/1940, f. 10
[74] *Ibidem*, f. 39, 40
[75] *Ibidem*, inv. 87/1940, f. 36
[76] *Ibidem*, inv. 82/1940, f.2
[77] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Primăria Oraş Urziceni*, inv. 118/1940, f. 100
[78] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Pretura Plăşii Urziceni*, inv. 395/1940, f. 58
[79] *Ibidem,* f.77
[80] Idem, Fond *Prefectura Jud. Ialomița*, inv.85/1940, f. 10
[81] *Ibidem*, inv. 82/1940, f. 47
[82] *Ibidem*, inv. 157/1941, f.64
[83] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Pretura Plăşii Slobozia*, inv. 145/1941, f. 37
[84] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Pref. Jud. Ialomița*, inv. 155/1941, f.85
[85] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Pretura Plăşii Urziceni*,inv. 395/1940, f. 143
[86] D.J.A.N.Ialomița, Fond *Pretura Plăşii Slobozia*, inv. 145/1941, f. 38

Prof. Berghea Veronica
D.J.A.N.Ialomița

(continuare în numărul viitor)

Sorin Geacu, doctor în Geografie şi în Biologie, un tânăr cercetător din oraşul Urziceni

S-a născut la Câmpina la 19 martie 1968, dar locuieşte în Urziceni din fragedă pruncie. Şi clasele primare, gimnaziale şi prima treaptă a liceului le-a urmat în Urziceni, întemeindu-şi o educaţie corespunzătoare aspiraţiilor sale.

Sârguinţa şi dragostea pentru carte şi învăţătură, sensibilitatea pentru natură, l-au îndemnat pe Sorin Geacu, ca după absolvirea Liceului Agricol "Iordache Zossima" din Armăşeşti, judeţul Ialomiţa, să urmeze cursurile Facultăţii de Geografie de la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi.

În anul 1996 a devenit magister în domeniul "Gestiunea durabilă a peisajelor geografice prin organizare şi amenajare regională", la Universitatea Bucureşti.

Pasiunea de a cerceta, curiozitatea de a afla lucruri noi în domeniul geografiei şi nu numai i-au fost tot timpul imbold pentru formare şi autoperfecţionare astfel încât s-a specializat în diverse domenii ca: Biogeografie, Ecologie generală şi animală, Geografie regională.

În anul 2001, prin susţinerea tezei intitulată ***"Colinele Covurluiului- studiu geo-ecologic"***, a devenit Doctor în Geografie al Academiei Române.

În prezent lucrează în cadrul Academiei Române, la Institutul de Geografie din Bucureşti ca şef al Colectivului de Biogeografie- Mediu şi este membru în Consiliul Ştiinţific al acestui institut.

Maturitatea spiritului său ştiinţific şi munca îndârjită, experienţa de cercetător au făcut ca Sorin Geacu să fie implicat în coordonarea unor proiecte de cercetare cu Academia Română, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Agenţia Spaţială Română.

Meritele ştiinţifice deosebite, cunoştinţele în domeniu l-au recomandat ca **membru sau preşedinte** al multor comisii de avizare a unor proiecte de cercetare în domeniul "Ştiinţele Vieţii şi Pământului".

De asemenea a îndeplinit funcţia de **expert-evaluator** la Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice din Învăţământul Superior (CNCSIS) Bucureşti şi a fost **referent ştiinţific** al unor cursuri universitare cum ar fi Biogeografia, Geografia mediului cu elemente de ecologie şi altele precum şi în cadrul unor comisii numite pentru analiza şi susţinerea unor teze de doctorat în domeniul fundamental "Ştiinţe ale Naturii".

A fost şi cadru didactic universitar la disciplina Biogeografie.

A susţinut şi susţine o intensă activitate redacţională fiind redactor responsabil adjunct la **Revista Geografică**, publicaţie a Institutului de Geografie al Academiei Române, membru în Comitetul de redacţie la **Revue Roumaine de Geographie**, publicaţie a Academiei Române şi la **Buletin Ştiinţific, Seria Ştiinţe ale Naturii**, publicaţie a Muzeului Naţional de Istorie Naturală şi Etnografie din Chişinău, Republica Moldova.

Nu în ultimul rând este membru în Comitetul de Experţi la **Mediul Ambiant**, publicaţie a Ministerului Ecologiei şi Resurselor Naturale al Republicii Moldova, din Chişinău.

Creativitatea şi capacitatea de a selecta ideile noi, realizabile, i-au dat posibilitatea de a elabora şi publica în periodice şi culegeri ştiinţifice multe lucrări, cursuri, studii, comunicări, **15 cărţi şi 94 articole**, dintre acestea 19 în străinătate, în Marea Britanie, Republica Moldova, Germania, Elveţia, Grecia.

În aceste lucrări sunt abordate probleme privind studiul unor populaţii de mamifere, zoogeografie, dinamica peisajelor geografice, ocrotirea naturii şi arii protejate, sinteze geografice şi biogeografice complexe dar şi bio-bibliografii.

Tot timpul preocupat de cunoaştere, chiar şi de istoria locurilor natale, participă în cadrul unor echipe multidisciplinare compuse din istorici, preoţi, folclorişti, la elaborarea unor studii monografice complexe asupra unor localităţi din zona Urziceni: Urziceni (1996), Jilavele (1997), Armăşeşti (1998), Sălciile (2001) şi Manasia (2003).

Sorin Geacu a publicat numeroase lucrări ştiinţifice dintre care amintim:

- ***Dicţionarul Geografic al judeţului Ialomiţa*** (1997)- primul dicţionar geografic al unui judeţ din Muntenia;

- ***Dicţionarul de geografie fizică al judeţului Galaţi*** (2007)- primul dicţionar de geografie fizică al unui judeţ din ţară;

De asemenea a contribuit şi colaborat, alături de alţi prestigioşi autori la elaborarea următoarelor volume:

- ***Geografi Români*** (2000), o lucrare de bio-bibliografie în premieră, de 430 de pagini;

- ***România. Mediul şi reţeaua electrică de transport***, (2002), atlas publicat de Editura Academiei Române, la care a contribuit cu hărţi referitoare la vegetaţia şi fauna României şi gradele de antropizare a peisajului geografic;

- ***Tratatul de Geografia României***, volumul V, (2005), publicat de Academia Română, - a scris capitole referitoare la vegetaţie, faună şi rezervaţii naturale,

- ***România. Spaţiu, Societate, Mediu***, (2005, 2006), publicat de Academia Romana în limbile română şi engleză, - a scris partea intitulată "Ariile naturale protejate";

- ***Biogeografie generală*** (2006) - a coordonat realizarea acestui tratat, cel mai recent din domeniul Biogeografiei şi a colaborat la elaborarea acestuia;

- ***Bibliografia Mammalogica Romaniae***, (2008), Editura Academiei Române, lucrare realizată în colaborare cu academician Dumitru Murariu, prima bibliografie asupra faunei de mamifere a României;

- Dicţionarul Geografic al României, vol. I (literele A-L), (2008) şi vol. II (literele M-Z), (2009), volume cu caracter de prioritate, publicate de Editura Academiei Române şi a făcut parte şi din comitetul de redacţie.

De-a lungul anilor a publicat articole ştiinţifice, studii, lucrări în:

- Analele Ştiinţifice ale Universităţii Bucureşti,
- Analele Ştiinţifice ale Universităţii "Alexandru Ioan Cuza" -Iaşi,
- Analele Ştiinţifice ale Universităţii din Craiova,
- Analele Stiintifice ale Universitatii din Piteşti,
- Analele Ştiinţifice ale Universităţii din Oradea,
- Analele Ştiinţifice ale Universităţii din Târgovişte,
- Studia Universitatis "Babeş Bolyai" din Cluj Napoca, în Seriile Geografie şi Biologie Animală ale acestor anale.

De asemenea a publicat articole în Seriile de Ştiinţe Naturale ale Revistelor muzeelor din Bucureşti, Deva, Craiova, Bacău, Bârlad, în Revistele Muzeelor judeţene din Galaţi, Vaslui şi Brăila, în Revista Pădurilor (Bucureşti), Revista Geocarpathica (Sibiu), Revista Milcovia (Focşani).

A colaborat cu note şi cronici la revistele Terra a Societăţii de Geografie din România şi Natura a Societăţii de Biologie din România.

Lucrările, notele, studiile, toată activitatea sa publicistică sunt într-un domeniu de graniţă între Geografie şi Biologie (Biogeografie) ceea ce l-a determinat pe Sorin Geacu să-şi completeze studiile şi astfel a urmat cursuri postuniversitare la Facultatea de Biologie a Universităţii Bucureşti, unde s-a înscris şi pentru doctorat.

Sub atenta şi competenta îndrumare a academicianului Dumitru Murariu, directorul general al Muzeului Naţional de Istorie Naturală "Grigore Antipa" din Bucureşti a elaborat tezy de doctorat ***"Dinamica populaţiilor de mamifere din familiile Cervidae şi Bovidae din fauna României"***.

Pe 11 decembrie 2009, la Facultatea de Biologie a Universităţii din Bucureşti, în faţa Comisiei de doctorat compusă din profesor doctor Tatiana Vassu, decanul Facultăţii de Biologie a Universităţii Bucureşti, academician Dumitru Murariu, conducător ştiinţific, profesor doctor Elena Lotus Meşter de la Facultatea de Biologie a Universităţii Bucureşti, profesor doctor Liliana Vasiliu-Oromulu de la Institutul de Biologie al Academiei Române din Bucureşti, profesor doctor inginer Ovidiu Ionescu de la Facultatea de Silvicultură a Universităţii din Braşov, a susţinut teza şi i s-a acordat titlul ştiinţific de Doctor în Biologie.

Pentru aptitudinile dovedite pe parcursul activităţii sale şi pentru strădaniile de a îmbogăţi domeniul în care s-a specializat, pentru meritele sale ştiinţifice, în anul 2002 a fost menţionat în **"Indexul specialiştilor din ecologie şi domenii corelate din România"** şi ca o recunoaştere a talentului şi cunoştinţelor sale a primit numeroase distincţii dintre care enumerăm:

"Diploma de onoare a Facultăţii de Geografie a Universităţii din Bucureşti" (2000)

"Diploma de onoare a Societăţii de Geografie din România" (2000)

"Diploma de onoare a Muzeului de Ştiinţe Naturale din Craiova" (2003)

"Diploma de onoare a Universităţii "Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi" (2004)

Sorin Geacu iubeşte natura şi a îmbinat permanent activitatea de cercetare ştiinţifică teoretică cu iniţiative practice reuşind, prin studii de teren şi intervenţii la autorităţi, declararea unor arbori seculari ca monumente ale naturii, pe teritoriul judeţului Galaţi.

Capacitatea de analiză şi sinteză, abilităţile deosebite de organizare şi coordonare a activităţii şi cercetării, spiritul de iniţiativă şi permanenta sete de cunoaştere fac din Sorin Geacu un exemplu demn de urmat.

Tinereţea sa, modestia şi generozitatea, onestitatea şi responsabilitatea profesională, calităţi umane incontestabile la Sorin Geacu sunt chezăşia unei cariere academice şi ştiinţifice de succes.

Fie ca exemplul acestui tânăr eminent cercetător să devină o minunată călăuză pentru generaţia de azi dar şi pentru generaţiile viitoare.

Profesor **Constantin Matei**

Mircea Teculescu - Porți în depărtare -

Mircea Teculescu adună în volumul *Porți în depărtare* mai multe specii literare de sorginte nipona din creația sa: haibun, senryu uta, haiga, tanka, senryu kioka. Volumul poate fi citit şi interpretat în ordinea propusă de autor, cu cele şapte porți (din simbolistica antică), reprezentând tot atâtea intrări şi ieşiri, într-un univers poetic autohtonizat. E un continuum cu secvențe lirice, pe alocuri sclipitoare ca o ploaie de artificii, cu asociații insolite şi tematică variată; o invitație într-o grădină la aer curat.

În haibun, simbolul central este *poarta* (în sens abstract), dincolo de care începe o altă lume. Textele în proză înfățişează banalități zilnice, sub forma unui jurnal de călătorie, memorialistică, reflexii finalizate într-un haiku sau tanka surprinzător prin simplitate. Întorcându-se acasă de la serviciu, grăbit, să nu întârzie la Serbarea pomului de iarnă, poetul descoperă un om căzut în stradă (bolnav, bețiv ?), neprevăzutul care îl îndeamnă la meditație pe tema *înstrăinării ființei* umane. Acesta oscilează între drama necunoscutului şi sacralizarea bradului la sărbători, prin prezența unui înger- marionetă: '' uite Moş Crăciun / îngerul în vârf de brad-/ primim iar o şansă.''

O zi aparent lipsită de spectaculos are poezia ei, exprimată în tanka din final, la întâlnirea între gărgăriță şi o floare. Mai întâi o acumulare de evenimente casnice, având menirea să amplifice tensiunea dramatică : vizionarea unui thriller din 1954, la televizor, impresii despre cultura americană, răsturnarea valorilor, trecerea timpului, renaşterea naturii în spațiul urban, unde se află în opoziție elementele vizibile ale trecutului (peticele zăpezii) , cu elementele viitorului (iarba), abia bănuite: '' mustesc lângă bloc /peticele zăpezii-/undeva iarba.''

Nu lipsesc însemnările despre mizeria cotidiană, dintr-un sat cu multe case de vacanță. Apa Săratei trece pe aici şi se umple de hârtii, pampers, vase de plastic, table ruginite, cauciucuri şi plânsul interior al contemplatorului îşi află o exprimare metaforică : '' sunetul ploii-/ în apa pârâului / curg iar lacrimi'', în antiteză cu civilizația daneză, surprinsă în tanka.

Pe un ton elegiac, poetul rememorează moartea unei ființe sărace, într-un cadru sumbru, dominat de luminița plăpândă din fereastră, simbol al cunoaşterii, al regăsirii drumului spre originar. În spațiul rustic, patriarhal, cu noroi şi vânt puternic, există un obiect încărcat de sacralitate (troița) şi un câine care latră jalnic spre lună: '' în casa mică / nimeni nicăieri-/ un câine latră.'' Într-un alt haibun sunt schițate, în antiteză, un supermagazin luxos din Tulcea, un mall în formă de cub şi un magazin mic unde se vând icoane, cărți despre sfinți, obiecte de cult ortodoxe. Simboluri ale permanenței, cum sunt imaginile din icoane, apar într-un haiku frumos caligrafiat:'' neperisabil / îngerul stând într-un colț-/cumperi ce vrei''. Primind cadou o icoană cu Iisus la maturitate, zugrăvită de un amator, poetul îşi pune problema adorării kitsch-ului.

Haibunul pe tema *suferinței* ocnaşilor împrumută note despre estetica urâtului, de la T. Arghezi. În câteva fraze este descrisă în culori reci o salină de la Slănic Prahova, în care obiectivul de filmat se mişcă greoi, de la încălțările ocnaşilor, la vagoneți ruginiți, scule rudimentare de săpat sau la sculpturi în sare. Şi totuşi urâțenia are farmecul ei, dacă ştii să o priveşti :'' cristal reflectând / peticite botine-/ din pereți de apă.'' A şaptea poartă are o temă de natură livrescă, trimițând la gloria culturală a lui Brâncuşi, cu operele sale de la Târgu Jiu. Acolo coloana infinită devine coloana cerului, care face legătura cu arborele originar, într-un avânt dinamic sugerat de păsări:'' cu păsările / în avântul larg spre cer-/ coloana noastră''.

Cel puțin două haiga atrag atenția prin grația liniilor, prin tematică, analogii şi haiku-ul inspirat. Într-o pagină, desenul înfățişează sloiurile plutitoare, gheața crăpată şi un pescăruş, iar meditația este subtil exprimată. În timp ce sloiurile îndepărtează marea în larg, poetul priveşte încântat un pescăruş, rătăcit în spațiul teluric: '' formele gheții / alungând marea în larg-/pescăruş pe mal''. O altă pagină oferă cititorului însetat de exotic, un desen în linie sigură, o creație de tip portretistic, reprezentând femeia japoneză în costum tradițional şi alături un haiku pe tema grației, sugerată de o libelulă şi de freamătul frunzelor. Acestea au ca element comun un dinamism abia perceptibil, care înfioară plăcut contemplatorul de ocazie .'' O libelulă / poposind pe-o creangă-/ freamăt de frunze''.În primul poem haiga, revelația este legată de ocrotire, iar în cel de-al doilea, intenția este de a reliefa grația, în general.

Am selectat un Senryu uta, pentru nota satirică şi compoziția rară, atras de cele două haiku-uri care încadrează tanka pe tema *viscolului*. O interogație retorică evidențiază sentimentul de trecere a timpului, surâsul ironic, dezlănțuirea stihială. Iar în final, un haiku bazat pe jocul de cuvinte, alternanța masculin-feminin şi un argument nevinovat :'' machit-machiată / zău, nu depinde de sex :/ Revelionul''. În aceeaşi linie caricaturală, satirică, poetul compune un senryu kioka, ironizând efectul băuturii asupra omului, care percepe fenomenul doar termic : '' o sticlă de vin / pe care şade raza / e februarie-/ uşor îmi voi aminti/căldura lui iulie''.

Multe poeme tanka sunt memorabile. Am selectat un text care sugerează senzualitatea, în imagini vizuale şi olfactive, un ritual al îmbăierii cu apa de ploaie, care dă părului nuanțe neaşteptate, unduiri şi miresme :''picură încet/ apa de pe streaşină/ într-o căldare-/mâine părul fetiței / va undui înmiresmat''.

Cartea lui Mircea Teculescu are caracter simfonic, rostogoliri de fluviu şi o bolboroseală secretă în lumea inițiaților.

Mircea Teculescu, *Porți în depărtare*, Editura Anca, Urziceni, 2008.

TITU MAIORESCU -

170 DE ANI DE LA NAŞTERE

15 februarie 1840 – 1 iulie 1917

Astăzi nu se mai poate pune la îndoială că Titu Maiorescu a fost una dintre cele mai mari figuri ale culturii româneşti. Era supranumit „criticul Junimii", societate literară care, dupa cum se ştie, reprezintă culmea literaturii noastre clasice. A fost îndrumătorul şi animatorul ei. E de la sine înțeles însă, că o personalitate atât de proeminentă nu se iveşte întâmplător, ea este produsul firesc al frământărilor şi năzuințelor sociale din vremurile respective.

În secolul XIX, valurile ideilor generoase se revarsă şi asupra țărilor române, unde găsesc un teren bine pregătit prin aspirații străvechi spre dezrobire, ajungându-se astfel şi la noi la lupta desfăşurată pentru libertatea națională şi socială. Concomitent şi ca o inerență a acestei efervescențe generale se iveşte şi prima etapă a literaturii noastre, literatură în sensul propriu al cuvântului. Dar, după cum lupta socială ajunsă la revoluția din 1848 nu aduce rezultate dorite, tot aşa şi în sânul literaturii se vor ivi neajunsuri, anomalii, care trebuiau remediate. Se scria tot mai mult, însă fără un criteriu de valoare minimal, lezându-se adesea gustul literar cel mai elementar. Se iveşte necesitatea unei critici care să curețe terenul şi să dea directive sănătoase. Dupa încercări premergătoare, punctul culminant al acestei nazuințe îl va reprezenta Titu Maiorescu.

Nu putem să nu ne oprim asupra câtorva date biografice în ce priveşte formația sa. Născut la 15 februarie 1840 la Craiova, fiul lui Ioan Maiorescu şi al Mariei (n. Popazu). Tatăl său, înrudit cu Inochenție Micu şi cu Petru Maior, a fost, după expresia lui T. Vianu, un remarcabil „cap politic"; în iunie 1848 el dă citire, în curtea Colegiului Național din Craiova, „Proclamației de la Izlaz". Pentru convingerile sale politice a îndurat persecuții; lasă, dupa moarte, câteva scrieri de istorie şi lingvistică, pe care fiul său le va publica în „Convorbiri literare". Maria Popazu era, se pare, de origine aromână.

Maiorescu începe studiile la Craiova; apoi, după peregrinări cu familia la Bucureşti, Braşov, Sibiu, Blaj, le continuă la Braşov şi, datorită unei burse a Episcopiei Blajului, la Viena (1851-1858), mai întâi ca extern, apoi ca intern la Academia Theresiana (anii 1856-1858).

Din 1855, Titu Maiorescu îşi notează impresiile zilnice într-un jurnal, unul din cele mai interesante pe care le cunoaşte literatura română (publicat postum: Însemnări zilnice, 3 volume 1937-1943 şi, într-o nouă ediție, completată cu epistolarul, începând din 1976). Urmează cursurile Facultății de Filozofie din Berlin (1858-1859); trece apoi la Giessen unde obține (1859) titlul de doctor în filozofie. Beneficiar al unei burse acordate de Eforia Şcoalelor, obține la Paris o licență în litere şi una în drept, dar eşuează în încercarea de a obține şi un doctorat în litere. În 1860 publică o prima încercare folozofică, sub titlul „Einiges philosophische in gemeinfassliches Form"; cu bune ecouri la Paris şi Berlin. În 1861 se întoarce în țară, începând o carieră didactică şi politică foarte bogată, paralelă cu cea de jurist. Împreună cu alți cărturari, Maiorescu inițiază, în 1863, un ciclu de „prelecțiuni populare", a căror tradiție va dăinui vreme de 17 ani: în legatură cu aceste inițiative se constituie Societatea „Junimea" care, din 1867, va dispune şi de un organ de presă, revista „Convorbiri literare". Membru al Societății Academice Române, demisionează în 1869 din cauza vederilor sale antilatiniste (va reveni in 1879). Începe o carieră politică dusă pâna în preajma Primului Război Mondial: deputat, agent diplomatic la Berlin. Activitatea politică îl acaparează din ce în ce mai mult, dar, din 1880, reia colaborarea la revista "Convorbiri literare". Maiorescu poartă acum faimoasa lui polemică literara cu Dobrogeanu-Gherea. Revine la Universitatea din Bucureşti în 1884, ca profesor de Logică şi Istoria filozofiei. După 1890 preocupările politice trec pe primul plan: e ministru al Justiției; ministru de Externe; ca prim-ministru va prezida Conferința de pace de la Bucureşti (1913). Se retrage din viața politică în 1913. Partizan, de veche dată, al alianței cu Puterile Centrale, rămâne la Bucureşti sub ocupație, fără a avea relații cu inamicul.

După mai multe broşuri referitoare la probleme de limba română, publică prima ediție de „Critice" (1874, întregită prin reeditări succesive). În 1876 îşi publică „Logica", în timp ce opera sa oratorică e cuprinsă în 5 volume de „Discursuri parlamentare cu privire asupra dezvoltării politice a României sub domnia lui Carol I". Opera didactică şi primele scrieri au fost editate postum („Prelegeri de filosofie", 1980; „Scrieri din tinerețe", 1981). În ziua de 1 iulie 1917 moare la Bucureşti. Înmormântarea va avea loc la Cimitirul Bellu.

Chiar daca în nici una din formele lui de manifestare Maiorescu nu a fost un spirit original, importanța sa este covârşitoare: ea trebuie căutată în rolul de călauză, de „spiritus rector" pe care Maiorescu l-a avut în cultura română, într-o epocă în care aceasta se afla în plină tranziție şi în căutarea unui destin mai înalt.

Bibliotecar Constantin M.Daniela
Biblioteca Județeană „Ştefan Bănulescu" Ialomița

Bibliografie:
xxx – Dicționarul Esențial al Scriitorilor Români, Editura Albatros, Bucureşti, 2000.
Maiorescu, Titu – Critice, Editura Albatros, Bucureşti 1998
Rusu, Liviu – Scrieri despre Titu Maiorescu, Editura Cartea Românească, Bucureşti 1979

AMALIA FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU MATEMATICA VIEȚII

Între x şi y, aleg o altă necunoscută: z.
Explicaţie:
x – cârtiţa htoniană care sapă continuu.
O voi întâlni?
y – o pisică leneşă, tolănită la soare pe pământul reavăn.
O voi întâlni?
z – norişorul meu cu aripi de înger care mă invită la desert: înghețată din raze de soare, cu laptele Căii Lactee şi praf stelar.
Îl voi întâlni?

Amalia stătea lângă fereastră şi se gândea cum iarna a venit şi a acoperit totul, chiar şi sufletul ei…însă ea nu este aici, nu ştie că viața trece pe lângă ea …s-a refugiat pe norul ei pufos …însă pe mine nu mă poate minți, ştiu exact ce simte şi ce a simțit …. ştiu că astăzi, într-un final, este liniştită şi că pentru ea este cel mai frumos sentiment … Aşa cum zice chiar ea … de ceva timp încoace se simte ca un unghi de 180 de grade …simte că lumea este a ei şi că orice stea de pe cer străluceşte pentru ea.

Amalia este conştientă de asemenea că în cele mai grele clipe ale vieții ei s-a refugiat pe norişor şi că mereu a zâmbit, chiar şi cu o jumătate de gură, atunci când mânca din înghețata ei cu raze de soare, lapte din Calea Lactee şi praf stelar …. Mereu reuşea să îşi murdărească vârful nasului cu înghețată şi asta o făcea să surâdă de fiecare dată … acel norişor a fost o constantă în viața Amaliei … de aceea Amalia a ajuns să spună ca acesta reprezintă soluția ecuației ei de cele mai multe ori …ecuația pe care o are cu viața, cu încercările la care o pune viața ….Am să îi spun z …. Îi spun aşa pentru că, până acum, Amalia a încercat să fie definită şi de x şi de y …dar până la urma s-a refugiat în z …. Z a fost soluția sau cel puțin aşa simțea atunci. Dar cine sunt X şi Y ? Ei bine, X şi Y sunt două soluții ale ei sau cel puțin aşa credea ea, dar care s-au dovedit ca fiind total nepotrivite pentru ecuația ei ….X este o cârtiță. De ce o cârtiță? Pentru că cel pe care l-am ales să fie o cârtiță era curios şi îşi dorea să afle cât mai multe sau cel puțin aşa credea Amalia. Mereu când îi povestea ceva Amaliei, el simțea nevoia de a da toate detaliile, să spună unde, cum, cât şi de ce s-a întâmplat totul. De fiecare dată când spunea ceva, pe Amalia o făcea să râdă…. Nu râdea pentru că el spunea o glumă sau ceva amuzant, ci pentru că îşi dădea seama cât îi este de drag …şi îi plăcea să îl vadă cu câtă acurateţe prezintă toate detaliile. Sau când X căuta o informație într-o carte, nu se grăbea ca toți ceilalți, ci stătea şi analiza fiecare pagină în parte … îi era aşa drag Amaliei …dar se pare că nu cu el Amalia trebuie să găsească soluția ecuației dragostei …. Prin viața Amaliei a mai trecut şi Y … pe Y Amalia îl vedea ca pe o pisică, o pisică ce stă mereu la soare şi e leneşă tare…. Amaliei îi plăcea când lui Y îi cădea o suviță rebelă de păr pe frunte şi Y scria ceva ….şi chiar dacă îl incomoda, el nu îşi dădea acea şuviță de păr până când ea cu grijă şi iubire aproape materne, îi lua suvița de pe fruntea lată şi o aşeza la loc …. între firele de păr ondulate …. Şi cât îi mai plăcea Amaliei să îl vadă atunci când era cufundat în meditații … la fel de mult ca atunci când Y stătea lângă fereastră pentru că venise primavara şi voia să se bucure de primele raze ale soarelui ce ieşise timid de după nori … sau când el stătea lângă soba mamei spunând că este locul lui preferat pentru că îi place căldura căminului, dar nu mai mult ca atunci când stătea în brațele Amaliei … mereu îi spunea Amaliei să îl lase să stea în brațele ei pentru că acolo este cel mai cald.

Probabil că de aceea Amaliei nu îi vine să creadă că nici X şi nici Y nu sunt acum în viața ei … nu ştie foarte bine unde a greşit şi probabil că doar înaintarea ei în vârstă o face să conştientize …însă acum o doare cel mai tare: ea cu x şi y sunt doar simple paralele ….sau cel puțin aşa este ea pentru cei doi …. Pentru că Amalia nu vrea sau nu poate să creadă că ea nu a reprezentat aproape nimic în viața acestora, din moment ce aceştia nu îi mai spun un simplu la mulți ani de ziua ei … unde este acel punct comun? N-au fost nici măcar nişte drepte concurente? Ea n-a fost măcar nicio secantă în viața lor? Probabil că asta este diferența între ea şi ei … ea i-a iubit, ei poate au iubit-o sau poate aşa vrea ea să creadă sau poate la asta speră.

Dilema Amaliei este că a greşit şi a doua oară la calculele vieții …. Poate într-adevăr x nu a fost soluția potrivită, dar Y? Chiar nu a învățat nimic din greşelile ei? Sau poate teorema sufletului ei este încă o enigmă şi probabil peste ceva timp va şti cineva cum să o definească.

Până atunci Amalia se refugia în Z ….însă de ceva timp în fiecare dimineață atunci când are încă un miros somnoros îşi propune să creadă în zâne şi să uite de zmei, să fie conştientă că după nori se află soarele şi că îi va mângâia fața ce poartă încă urmele lacrimilor fierbinți de altădată şi, dacă îşi doreşti ceva cu adevărat, se va întampla ….

ADELA ILIE,
clasa a XI-a G, Colegiul Național" Mihai Viteazul"
Slobozia

ESEU DISTINS CU **PREMIUL al II-lea** la ***CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE CREAȚIE LITERARĂ" METAFOR-TANGENȚE ÎN F(X)= ARS POETICA + ARS MATHEMATICA"organizat de Colegiul Național " Mircea cel Bătrân„ Rm.Vâlcea , 27 ian. 2010***

Prof.coordonator: Loredana Stan

Nicolae Teoharie

Unde ai fost ?

Mama mea nu mai este,
dar eu încă îi mai fac promisiuni
în numele unui înger
pe care nu l-am văzut niciodată.
În ținutul nostru lupii au dispărut,
dar eu încă folosesc urletul lor
ca să-mi adun haita de instincte.

Au început să se evapore din trupul meu
zilele ce vor veni.
De ce m-ai pierdut în nisipul prelins printre degete?
Unde ați fost când mi-am pierdut câmpiile şi vântul?
Şi oamenii, oamenii,
de ce pot fi împuşcați cu vorbele înserării mele ?

Dezertor

E prima dată când povestesc.
Nimeni nu a ştiut
că eu am fugit din primul război mondial.
N-am avut aripi, opinci, sau bocanci,
ori drum,
dar am alergat 42 de kilometri.
Când am ajuns la ai mei
m-am aşternut pe pământ trudit şi învins
şi am strigat:
Am nins !

Corbii

Mizez întotdeauna
pe dispariția chipului meu.
Întodeauna când mă privesc în oglinda de pe hol
pe umerii mei poposesc nişte corbi
şi în oglindă este o dezordine grea,
sau poate în carnea mea.
Am dependență de înserare.
Nu pot trăi fără toamnă,
fără o doză de apus de soare.
Un individ aruncă pietre în căpățâna serii
şi o umple până la întuneric.
Măcar ştie că face o treabă sub povara îndoielii.
Pisica mă critică pentru certitudinile mele.
Apoi ies pe uşa apartamentului rece, înjurând.

De aceeaşi amploare cu ninsoarea
corbii se mută pe gând.

HELIS

Tiparul executat la **S.C. ARTPRINT" S.R.L.**
Slobozia – Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2
Tel: 0243 234480; 0744 356 593, **E-MAIL: tigris@tigris.kfnet.ro**

Revista poate fi procurată de la sediul redacției şi de la Biblioteca Municipală Urziceni

ADMINISTRAȚIA

E-mail: gigizap2002@yahoo.com
SLOBOZIA,
Str. Matei Basarab, Nr.26
Centrul Cultural „Ionel Perlea" Et.1
CONT: RO88CECEIL0143RON0091587
Suc. CEC Slobozia

Parteneri: ***Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ştefan Bănulescu", Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea", Centrul Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița, Primăria Municipiului Slobozia***

Revista poate fi citită pe internet la adresa: **www.ziarulialomita.ro/helis/index.html**
Comunitatea Helis, forum de discuții: **istorie.myforum.ro**

Sponsori: CONMET Slobozia, TRANSMIM Slobozia, STRUCTURAL CONS Slobozia, SONTEC Slobozia, CONCIVIC Slobozia, Gheorghe VLASE

REDACȚIA

REDACTOR ŞEF - Gheorghe DOBRE
CRITICĂ - Anghel PAPACIOC
PROZĂ - Titi DAMIAN
POEZIE, TEATRU - Şerban CODRIN
ESEU, TRADUCERI - Oliviu VLĂDULESCU
FILOZOFIE - Nicolae STAN, Alexandru BULANDRA
ISTORIE, ARHEOLOGIE - Florin VLAD, Vitalie BUZU
ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ
MUZICĂ - Nicolae ROTARU
ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan CIUCĂ, Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROŞCA
INTERVIU, REPORTAJ - Ion ALECU